

ЗАКОН О ТРЖИШТУ ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се:

- а) емисија хартија од вриједности,
- б) послови са хартијама од вриједности и оснивање и пословање овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности,
- в) оснивање и пословање берзе и других уређених јавних тржишта,
- г) оснивање и пословање Централног регистра хартија од вриједности,
- д) заштита интереса титулара права из хартија од вриједности и инвеститора на тржишту хартија од вриједности,
- ђ) јавност рада у трговању хартијама од вриједности,
- е) организација и надлежност Комисије за хартије од вриједности Републике Српске (у даљем тексту: Комисија),
- ж) друга питања од значаја за успјешно функционисање тржишта хартија од вриједности.

Члан 2.

Поједини појмови коришћени у овом закону имају сљедеће значење:

“Емитент” је лице које емитује хартије од вриједности у циљу прикупљања средстава и које према власницима хартија од вриједности има обавезе назначене у хартији од вриједности.

“Власник” је лице које има власништво на хартији од вриједности по основу власничког права (власник) или по основу уговора (номинирани власник).

“Хартија од вриједности” је преносива исправа у нематеријализованом облику – електронском запису, емитована у серији на основу које власници остварују права према емитенту у складу са законом и одлуком о емисији.

„Хартије од вриједности емитоване јавном понудом“ су хартије од вриједности емитоване на основу одредби члана 13. до 43. овог закона, као и акције из поступка приватизације државног капитала у предузећима и банкама емитоване у складу са Законом о приватизацији државног капитала у предузећима (“Службени гласник Републике Српске” број 54/05 – пречишћени текст, 109/05) и Законом о приватизацији државног капитала у банкама (“Службени гласник Републике Српске” број 24/98, 5/99, 18/99 и 70/01). Јавно емитованим хартијама од вриједности сматрају се и хартије од вриједности које емитују банке и осигуравајућа друштва.

“Емисија хартија од вриједности” је скуп радњи које емитент предузима у сврху прикупљања средстава продајом хартија од вриједности првим власницима, уз обавезу да сваком од њих испуни обавезу садржану у хартији од вриједности.

“Емисија хартија од вриједности јавном понудом“ је емисија у којој се упис и уплата хартија од вриједности врши на основу јавног позива неодређеном броју лица.

“Емисија хартија од вриједности приватном понудом” је емисија у којој се позив за упис и уплату хартија од вриједности упућује унапријед познатим купцима:

институционалним инвеститорима, акционарима или радницима емитента, као и до 20 других физичких и правних лица (у даљем тексту: унапријед познати купци).

“Инвеститор” је домаће или страно лице које инвестира у хартије од вриједности.

“Институционални инвеститор” је домаће или страно правно лице, које послује као инвестициони фонд, узајамни фонд, пензиони фонд, банка, осигуравајуће друштво, брокерско-дилерско друштво и друго правно лице којем статус институционалног инвеститора одобри Комисија, а које, због врсте своје дјелатности, може да процијени значај будуће инвестиције у хартије од вриједности.

“Трговина хартијама од вриједности” је пренос права власништва на хартијама од вриједности на основу закљученог посла купопродаје, размјене, поклона, позајмљивања и других правних послова у складу са овим законом.

“Повлашћена информација” је свака информација која није доступна јавности, а значајна је за утврђивање цијене хартија од вриједности.

“Манипулација на тржишту хартија од вриједности” је стварање привида активне трговине на тржишту хартија од вриједности путем куповине, односно продаје или коришћењем других средстава у сврху повећања, односно смањења, подршке или дестабилизације њихове тржишне вриједности.

“Овлашћени учесник на тржишту хартија од вриједности” (у даљем тексту: овлашћени учесник) је правно или физичко лице које за обављање послова са хартијама од вриједности има дозволу Комисије.

“Берзански посредник” је брокерско-дилерско друштво или банка која има дозволу Комисије за обављање послова са хартијама од вриједности у складу са овим законом.

“Брокер” је физичко лице овлашћено за обављање послова са хартијама од вриједности, које послују у својству запосленог код берзанског посредника.

“Инвестициони савјетник” је физичко лице које савјетује при инвестирању у хартије од вриједности, при њиховој куповини или продаји и остваривању права и који послује у својству запосленог код берзанског посредника или другог овлашћеног учесника на тржишту хартија од вриједности.

“Инвестициони менаџер” је физичко лице које на основу писменог уговора са клијентом преузима на управљање портфељ хартија од вриједности у цјелини или дјелимично и који послује у својству запосленог код берзанског посредника или другог овлашћеног учесника на тржишту хартија од вриједности.

“Кастоди банка”, у смислу овог закона, је банка која има дозволу Комисије за обављање послова вођења рачуна хартија од вриједности за рачун клијената и поступања по налогу клијената и која обавља друге послове у складу са овим законом.

“Струковно удружење” је професионална организација овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности и других лица која обављају послове са хартијама од вриједности и које дјелује у складу са законом и сопственим правилима.

“Берза” је правно лице које обавља послове организовања трговине хартијама од вриједности и финансијским дериватима, као и друге послове у складу са овим законом и које за обављање тих послова има дозволу Комисије.

“Централни регистар хартија од вриједности” (у даљем тексту: Регистар) је правно лице које обавља послове јединствене евиденције о хартијама од вриједности и власницима хартија од вриједности, о правима из хартија од вриједности, о правима

трећих лица на хартијама од вриједности, послове обрачуна, поравнања и преноса хартија од вриједности и новчаних обавеза и потраживања насталих по основу послова са хартијама од вриједности, као и друге послове у складу са овим законом.

II ХАРТИЈЕ ОД ВРИЈЕДНОСТИ

1. Појам, врсте и обавезни елементи хартија од вриједности

Члан 3.

(1) Хартијама од вриједности у смислу овог закона сматрају се акције, обвезнице, варанти, благајнички записи, комерцијални записи, сертификати о депозиту и друге хартије од вриједности емитоване у серији, које одреди Комисија.

(2) Хартије од вриједности емитоване у серији су хартије од вриједности истог емитента, емитоване истовремено и које дају иста права.

(3) Хартије од вриједности гласе на име.

Члан 4.

(1) Акције су власничке хартије од вриједности које емитује акционарско друштво у складу са законом.

(2) Обвезнице су дужничке хартије од вриједности које власнику дају право на наплату главнице и камате, односно других прихода у складу са законом и одлуком о емисији.

(3) Варанти за куповину акција или обвезница су хартије од вриједности које власнику дају право на куповину акција, односно обвезница будућих емисија емитента варанта на одређени дан, односно у одређеном периоду, по унапријед одређеној или одредивој цијени.

(4) Благајнички и комерцијални записи су дужничке краткорочне хартије од вриједности које се емитују ради прикупљања новчаних средстава. Благајничке записе могу емитовати банке и друге финансијске организације. Комерцијалне записе могу емитовати друга правна лица.

(5) Сертификати о депозиту су дужничке хартија од вриједности којима се емитент обавезује да ће у утврђеном року исплатити имаоцу износ депонованих средстава са припадајућом каматом. Сертификате о депозиту могу емитовати банке и друге финансијске организације.

(6) Финансијски деривати су изведени финансијски инструменти чија вриједност зависи од цијене предмета уговора, чији су врста, број, квалитет и друга својства стандардизовани.

(7) Краткорочне хартије од вриједности су хартије од вриједности са роком доспијећа до годину дана.

(8) Дугорочне хартије од вриједности су хартије од вриједности са роком доспијећа преко годину дана.

Члан 5.

Обавезни елементи хартије од вриједности су:

а) назив врсте хартије од вриједности,

- б) ознака класе хартије од вриједности,
- в) број и ознака хартије од вриједности у Регистру,
- г) назив, сједиште и адреса емитента хартије од вриједности, његова ознака и регистарски број у регистру емитената код Комисије,
- д) номинална вриједност,
- ђ) подаци о власнику хартије од вриједности и то: назив, сједиште и матични број правног лица или име и презиме и јединствени матични број физичког лица, односно одговарајући идентификациони број за страна правна и физичка лица,
- е) обавезе емитента и права власника хартије од вриједности и начин њиховог остваривања;
- ж) други елементи одређени посебним законом или прописом Комисије.

2. Емитент хартија од вриједности

Члан 6.

Емитент хартије од вриједности може бити Република Српска, град, општина, инвестициони фонд и свако друго правно лице организовано као акционарско друштво или друштво са ограниченом одговорношћу .

Члан 7.

(1) Комисија води регистар емитената хартија од вриједности (у даљем тексту: регистар емитената), у који уписује податке о емитенту и емисији.

(2) Регистар емитената је евиденција о општим подацима о емитенту, основним подацима о емитованим хартијама од вриједности, основном капиталу емитента, органима емитента и другим подацима одређеним прописом Комисије.

(3) Емитенти хартија од вриједности дужни су да поднесу пријаву за упис података из става 2. овог члана у року од седам дана од дана стицања услова за упис у складу са одредбама овог закона и прописима Комисије.

Члан 8.

(1) Регистрација, чување података и пренос хартија од вриједности врши се електронски на рачунима емитената, рачунима власника и другим рачунима код Регистра у складу са овим законом и актима Регистра.

(2) Емитент је дужан да Регистру поднесе захтјев за регистрацију хартија од вриједности, у року од 15 дана од дана пријема рјешења о упису у регистар емитената код Комисије, у складу са одредбама овог закона.

3. Стицање, пренос, ограничења права и права трећих лица на хартијама од вриједности

Члан 9.

(1) Правни основ за стицање и пренос права из хартије од вриједности је правни посао који има за циљ стицање и пренос власништва, акт суда или другог надлежног органа.

(2) Правни основ за ограничење права из хартија од вриједности је одлука о емисији, правни посао, акт суда или другог надлежног органа.

(3) Права и обавезе из хартија од вриједности стичу се, преносе и ограничавају њиховим уписом на рачуне власника у Регистру.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, лице које је стекло хартије од вриједности на основу посла куповине хартија од вриједности, закљученог на берзи или другом уређеном јавном тржишту, може дати налог за продају стечених хартија од вриједности и прије него што у Регистру буде извршен пренос права својине на стицаоца.

Члан 10.

(1) На хартијама од вриједности, трећа лица могу стећи заложно право и право плодоуживања.

(2) Заложно право на хартијама од вриједности стиче се уписом у Регистар на основу правног посла између власника и трећег лица, једностране изјаве воље власника, судске одлуке или на основу закона.

(3) Право плодоуживања на хартијама од вриједности стиче се уписом у Регистар на основу правног посла између власника и трећег лица или једностране изјаве воље власника.

III ЕМИСИЈА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 11.

(1) Када емитује хартије од вриједности у Републици Српској, емитент је дужан да објави проспекат (јавна понуда) или да га достави унапријед познатим купцима (приватна понуда).

(2) Проспекат обавезно садржи цјеловиту, тачну и објективну информацију о имовини и обавезама, губитку или добитку, финансијском положају и перспективама емитента, сврси прикупљања средстава, факторима ризика, те о правима која дају хартије од вриједности на које се односи проспекат, на основу које потенцијални инвеститор може објективно процијенити ризике инвестирања и донијети одлуку о инвестирању.

(3) Проспекат не може бити објављен ни достављен унапријед познатим купцима прије него што га одобри Комисија.

Члан 12.

Уплата хартија од вриједности емитованих у складу са одредбама овог закона врши се искључиво у новцу.

1. Емисија јавном понудом

Члан 13.

Поступак емисије хартија од вриједности јавном понудом обухвата:

- а) израду проспекта,
- б) доношење одлуке о емисији,
- в) закључивање уговора између емитента и банке у сврху отварања привременог рачуна за депоновање уплата по основу куповине хартија од вриједности,
- г) подношење захтјева Комисији ради одобрења проспекта,
- д) доношење рјешења по захтјеву емитента,
- ђ) објављивање проспекта и јавног позива за упис и уплату хартија од вриједности,

- е) упис и уплату хартија од вриједности,
- ж) утврђивање и објављивање резултата емисије,
- з) упис емисије у регистар емитената код Комисије и упис хартија од вриједности на рачуне код Регистра.

1.1. Проспект

Члан 14.

Проспект обавезно садржи:

- а) податке о емитенту,
- б) податке о хартији од вриједности која је предмет емисије,
- в) податке о пословању емитента,
- г) податке о мјесту, начину, року и времену уписа и уплате акција
- д) изјаву о инвестирању,
- ђ) податке о одговорним лицима емитента,
- е) податке о гаранту емисије,
- ж) изјаву одговорних лица емитента.

Члан 15.

Подаци о емитенту су:

- а) назив и сједиште емитента,
- б) ознака и регистарски број емитента у Регистру емитената код Комисије,
- в) број и датум уписа у судски регистар,
- г) правни статус,
- д) претежна дјелатност,
- ђ) број и датум рјешења о одобрењу за рад од стране надлежног органа, за емитенте за које је такво одобрење прописано посебним законом,
- е) подаци о повезаним лицима са емитентом, у складу са законом (назив, сједиште, учешће у капиталу),
- ж) износ уписаног и уплаћеног основног капитала на дан посљедњег годишњег и периодичног обрачуна, врсте, класе, број и номинална вриједност постојећих акција, односно обвезница које се могу претворити у акције,
- з) структура укупног капитала на дан посљедњег годишњег и периодичног обрачуна,
- и) власничка структура основног капитала на дан посљедњег годишњег и периодичног обрачуна, која укључује:
 - 1) списак лица која, директно или индиректно, имају значајан утицај на управљање емитентом (име и презиме, адреса, функција коју обављају у органима емитента за физичка лица, односно фирма и сједиште за правна лица),
 - 2) списак акционара са пет и више процената од укупног броја гласова, уз навођење процента гласова који имају (име и презиме, адреса, функција коју обављају у органима емитента за физичка лица, односно фирма и сједиште за правна лица),
 - 3) укупан број гласова на скупштини емитента, укупан број акционара са правом гласа, број и номинална вриједност сопствених акција.

Члан 16.

Подаци о хартији од вриједности која је предмет емисије су:

- а) назив органа који је донио одлуку о емисији и датум доношења одлуке,
- б) редни број емисије, врста и класа хартија од вриједности ,

- в) број, номинална вриједност хартије од вриједности и укупна вриједност емисије,
- г) доспјеће, висину камате, начин и рокове за исплату главнице и камате (у случају емисије дужничких хартија од вриједности),
- д) права садржана у хартији од вриједности и ограничења тих права,
- ђ) носиоци, рок и начин коришћења права прече куповине,
- е) продајна цијена или начин њеног утврђивања,
- ж) укупан број емитованих хартија од вриједности исте врсте и класе,
- з) изјава о томе да ли су хартије од вриједности претходних емисија, исте врсте и класе, уврштене на берзу или друго уређено јавно тржиште.

Члан 17.

- (1) Подаци о пословању емитента су:
- а) кратак опис дјелатности и историје пословања емитента,
 - б) кратак опис тржишне позиције емитента,
 - в) обим производње или услуга за посљедње три године,
 - г) зависност од лиценци или других права на интелектуалну својину или посебних уговора значајних за пословање емитента,
 - д) посједовање властитих патената или других права на интелектуалну својину,
 - ђ) преглед важнијих инвестиција у току (техничка структура, вриједност, динамика), са посебним освртом на улагања у истраживање и развој,
 - е) структура властитог портфеља хартија од вриједности,
 - ж) основне информације о покренутих или очекиваних правним споровима који могу значајније утицати на пословање емитента,
 - з) упоредни приказ основних агрегатних позиција биланса стања, биланса успјеха и биланса токова готовине по годишњем обрачуну за посљедње три пословне године (властитих и консолидованих биланса), изражен у апсолутним и релативним вриједностима, укључујући и објашњења за све значајније промјене у билансним позицијама (више од 10%),
 - и) основне агрегатне позиције биланса стања, биланса успјеха и биланса токова готовине из посљедњег периодичног обрачуна,
 - ј) исплаћене дивиденде по врстама акција за претходну пословну годину,
 - к) износ доспјелих обавеза и њихово учешће у укупним обавезама на дан доношења одлуке о емисији,
 - л) број дана блокаде пословних рачуна у претходној години и у текућој години до датума објављивања проспекта,
 - љ) хипотеке, залоге и друга ограничења на имовини емитента,
 - м) назив и сједиште предузећа за ревизију, име и презиме овлашћеног ревизора који је извршио ревизију финансијских извештаја и мишљење о извршеној ревизији финансијских извештаја из става 1. тачке з) овог члана,
 - н) све промјене или разрешења овлашћених ревизора који су укључени у ревизију финансијских извештаја који су садржани у проспекту, као и разлоге због којих је то учињено.
- (2) Ако је емитент банка или друга финансијска организација, поред података из става 1. овог члана, овај дио проспекта садржи и податке о:
- а) политици осигурања кредита,
 - б) вриједности и структури резервисања за губитке по кредитима,
 - в) вриједности девизне позиције,
 - г) адекватности капитала и
 - д) другим показатељима који се од банака захтевају одговарајућим прописима.

(3) Ако је емитент организација за осигурање, поред података из става 1. овог члана, овај дио проспекта садржи и податке о:

- а) фондовима сигурности,
- б) вриједности резерви,
- в) фонду превентиве,
- г) реосигурању и
- д) другим показатељима који се захтевају одговарајућим прописима.

Члан 18.

Подаци о мјесту, начину, року и времену уписа и уплате акција су:

- а) попис мјеста за упис и уплату, назив, сједиште и адреса банке код које је отворен привремени рачун за депоновање уплата, као и вријеме уписа и уплате,
- б) рок трајања уписа и уплате,
- в) назнака о задржаном праву емитента на одустајање од јавне понуде,
- г) критеријум успјешности емисије,
- д) начин и рокови поврата уплаћених средстава код одустајања од уписа и уплате или неуспјеле емисије.

Члан 19.

Изјава о инвестирању садржи:

- а) циљеве инвестирања, начин коришћења средстава који ће се прибавити емисијом и очекиване ефекте инвестирања,
- б) опис основних ризика инвестирања који су у вези са пословањем емитента, природом хартије од вриједности или другим факторима.

Члан 20.

Подаци о одговорним лицима емитента су:

- а) име и презиме,
- б) адресу,
- в) стручну спрему и радну биографију директора и чланова управног и надзорног одбора, укључујући и евентуалне осуде за кривична дјела против привреде и службене дужности.

Члан 21.

(1) Изјава одговорних лица емитента из члана 14. тачка ж) гласи:

„Према нашем увјерењу и у складу са свим нашим сазнањима и подацима којима располажемо, изјављујемо да сви подаци из овог проспекта чине цјеловит и истинит приказ имовине и обавеза, губитака и добитака, финансијског положаја и пословања емитента, права садржаних у хартијама од вриједности на које се односе, те да чињенице које би могле утицати на потпуност и истинитост овог проспекта нису изостављене. Проспект не прикрива податке од материјалног значаја и не садржи податке ни информације које би потенцијалне инвеститоре довеле у заблуду.“

(2) Изјаву из става 1. овог члана потписују директор, предсједник управног и предсједник надзорног одбора емитента.

Члан 22.

На садржај проспекта емитента – акционарског друштва које се оснива сукцесивно, примјењују се одговарајуће одредбе закона којима се уређује оснивање акционарских друштава.

1.2. Одлука о емисији

Члан 23.

- (1) Одлука о емисији хартија од вриједности обавезно садржи:
- а) пуни назив и адресу емитента,
 - б) ознаку и регистарски број емитента у регистру емитената код Комисије,
 - в) назив органа који је донио одлуку,
 - г) датум доношења одлуке о емисији,
 - д) циљеве инвестирања, начин коришћења средстава која ће се прибавити емисијом и очекиване ефекте инвестирања,
 - ђ) врсту емисије,
 - е) редни број емисије, ознаку врсте и класе хартија од вриједности,
 - ж) број и номиналну вриједност хартија од вриједности као и укупну вриједност емисије;
 - з) доспијеће, висину камате, начин и рокове за исплату главнице и камате (у случају емисије дужничких хартија од вриједности),
 - и) укупан број и вриједност до сада емитованих хартија од вриједности исте класе и износ регистрованог основног капитала,
 - ј) права и ограничења права садржаних у хартији од вриједности,
 - к) носиоце, рок и начин коришћења права прече куповине, ако се емисија врши уз такво право,
 - л) продајну цијену или начин њеног утврђивања,
 - љ) критеријум успјешности емисије,
 - м) вријеме почетка и завршетка уписа и попис мјеста за упис и уплату хартија од вриједности,
 - н) назнаку о задржаном праву емитента на одустајање од јавне понуде хартија од вриједности прије истека утврђеног рока за њихов упис и уплату,
 - њ) име, презиме и функцију овлашћених лица емитента за провођење емисије хартија од вриједности,
 - о) друге елементе у складу са прописом Комисије.
- (2) Уговор о сукцесивном оснивању акционарског друштва представља и одлуку о првој емисији акција.

Члан 24.

- (1) Одлуком о емисији хартија од вриједности не може се ограничити право куповине хартија од вриједности било којем лицу, ако то право није ограничено законом, нити се може давати предност било којем купцу.
- (2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, власници акција истог емитента могу имати право прече куповине акција нове емисије у складу са одредбама закона.

Члан 25.

- (1) Емисија хартија од вриједности Републике Српске врши се на основу посебног закона.

(2) Емисија хартија од вриједности од стране града и других јединица локалне самоуправе врши се на основу одлуке надлежног органа у складу са одредбама овог и других закона.

1.3. Уговор између емитента и банке

Члан 26.

(1) Уговором о отварању привременог рачуна за депоновање уплата по основу куповине хартија од вриједности између емитента и банке регулишу се права и обавезе уговорних странака у вези са уплатом средстава у поступку емисије хартија од вриједности.

(2) Ближе елементе уговора из става 1. овог члана прописује Комисија.

1.4. Захтјев емитента

Члан 27.

(1) Емитент хартија од вриједности подноси Комисији захтјев за одобрење проспекта, најкасније у року од 30 дана од дана доношења одлуке о емисији.

(2) Захтјев се подноси на обрасцу који пропише Комисија.

(3) Уз захтјев из става 1. овог члана, доставља се:

- а) проспекат,
- б) одлука о емисији,
- в) статут,
- г) рјешење суда о упису емитента у судски регистар, за емитенте који подлијежу обавези уписа у судски регистар,
- д) рјешење о упису емитента у регистар емитената код Комисије,
- ђ) уговор између емитента и банке о отварању рачуна за депоновање уплата,
- е) финансијске и ревизорске извјештаје, у складу са правилником Комисије,
- ж) записник са сједнице надлежног органа на којој је донесена одлука о емисији,
- з) доказ о уплати накнаде за рјешавање захтјева за одобрење проспекта.

(4) Осим прилога из става 3. овог члана, Комисија може прописати обавезу достављања и других докумената.

1.5. Исправка документације

Члан 28.

(1) Ако уз захтјев за одобрење проспекта није поднесена уредна или потпуна документација у складу са овим законом, Комисија ће емитенту доставити писмени закључак о недостацима које је емитент дужан да отклони у одређеном року од дана пријема закључка Комисије.

(2) У случају непоступања емитента у року из става 1. овог члана, Комисија ће закључком одбацити захтјев као неуредан, непотпун или поднесен од неовлашћеног лица.

1.6. Доношење рјешења по захтјеву емитента

Члан 29.

- (1) По захтјеву емитента за одобрење проспекта Комисија доноси рјешење у року од 30 дана од дана пријема уредног и потпуног захтјева.
- (2) Рјешење из става 1. овог члана је коначно.

Члан 30.

- (1) Комисија одобрава проспект ако је емитент поднио благовремен, уредан и потпун захтјев и ако садржи све податке и прилоге прописане овим законом и правилником Комисије.
- (2) Ако се у поступку рјешавања захтјева укаже потреба за додатним подацима или документима, Комисија ће закључком позвати емитента да у одређеном року достави исте Комисији са потребним образложењима.
- (3) Изузетно од одредби става 1. овог члана, ако постоје важне чињенице и околности, које би према одредбама овог закона морале бити наведене у проспекту, или је то опште познато, или је Комисији познато, или Комисија располаже поузданим доказима о тим чињеницама и околностима, Комисија ће закључком позвати емитента да у том смислу допуни проспект.
- (4) Непоступање по закључку Комисије може бити основ за одбијање захтјева.

Члан 31.

- (1) Комисија не одобрава проспект у случају:
 - а) да је садржина проспекта у супротности, односно да форма проспекта није у складу са одредбама овог закона и одредбама правилника Комисије,
 - б) да у проспекту нису наведени сви потребни подаци или није приложена прописана документација,
 - в) да подаци у проспекту нису у складу са одлуком о емисији, односно не одговарају подацима у достављеној документацији,
 - г) да је над емитентом покренут поступак стечаја или ликвидације,
 - д) да садржи наводе, изјаве, процјене или предвиђање које је лажно или нетачно,
 - ђ) да садржи податке који дају погрешну представу или су пропуштени важни подаци,
 - е) заштите интереса инвеститора.
- (2) У складу са прописаним критеријумима, Комисија може да ограничи обим емисије емитента у односу на висину основног капитала.

Члан 32.

- (1) Издавањем рјешења о одобрењу проспекта Комисија потврђује да је емитент поступио у складу са одредбама овог закона и да проспект садржи све елементе утврђене законом и прописом Комисије.
- (2) За истинитост, тачност и потпуност података објављених у проспекту одговорни су емитент, овлаштена лица емитента и ревизор.
- (3) За штету која је настала због неистинитих, нетачних и непотпуних података у проспекту, солидарно су одговорна лица из става 2. овог члана.

(4) Комисија не одговара за истинитост, тачност и потпуност података из става 3. овог члана.

1.7. Објављивање проспекта и јавног позива

Члан 33.

(1) Емитент је дужан да најмање 15 дана прије почетка уписа хартија од вриједности објави јавни позив за упис и уплату хартија од вриједности у форми огласа у дневном листу, доступном на цијелој територији Републике Српске, у коме је садржан текст проспекта или обавјештење гдје се проспект може бесплатно подићи или наручити.

(2) Проспект мора бити доступан инвеститорима у сједишту емитента и на свим мјестима на којима се обавља упис хартија о вриједности.

(3) Емитент је дужан да проспект и јавни позив за упис и уплату хартија од вриједности објави на интернет страницама берзе или другог уређеног јавног тржишта, најмање 15 дана прије почетка уписа хартија од вриједности.

(4) Јавни позив се не може објавити прије пријема рјешења Комисије о одобрењу проспекта.

(5) Емитент је дужан да у року од три дана од дана објављивања достави Комисији и банци доказ да је јавни позив из става 1. овог члана објављен.

(6) Ако емитент не објави проспект у прописаном року, рјешење о одобрењу проспекта престаје да важи.

1.8. Измјена услова садржаних у проспекту

Члан 34.

(1) За вријеме трајања јавне понуде емитент не смије мијењати статут и друге акте којима се одређују права власника хартија од вриједности описана у проспекту.

(2) Ако у току трајања јавне понуде настану нове околности које указују да су подаци наведени у проспекту нетачни или неистинити, или се појаве нове информације чији садржај би могао утицати на доношење одлуке о куповини, емитент је дужан да прекине јавну понуду хартија од вриједности, да обавијести Комисију и јавност и да Комисији без одлагања упути захтјев за одобрење измјене проспекта.

(3) Измјене проспекта емитент је дужан да објави у року од три радна дана од дана пријема рјешења Комисије на начин који је прописан за објављивање проспекта.

(4) Емитент је дужан да измијењени проспект достави свим лицима која су извршила упис хартија од вриједности за вријеме трајања јавне понуде заједно са информацијом да имају право да откажу упис.

(5) Свако лице које је уписало или уплатило хартије од вриједности на основу података из проспекта прије његове измјене има право да у року од 15 дана од дана пријема измјена проспекта откаже упис хартија од вриједности и затражи поврат уплаћеног износа заједно са каматом на депозит.

(6) Емитент је дужан да изврши поврат уплаћеног износа заједно са каматом на депозит у року од три дана од пријема захтјева из става 5. овог члана.

1.9. Промоција јавне понуде

Члан 35.

- (1) Емитент може да промовише јавну понуду хартија од вриједности.
- (2) Промоција која је повезана са јавном понудом хартија од вриједности мора да садржи информацију о дану објављивања проспекта и мјестима гдје је проспект доступан инвеститорима.
- (3) Информације о јавној понуди морају да буду цјеловите и да не упућују на погрешне закључке и да буду у сагласности са проспектом.
- (4) Емитент је дужан да достави Комисији промотивни материјал три дана прије објављивања или дистрибуције.

1.10. Упис и уплата хартија од вриједности

Члан 36.

- (1) Емитент је дужан да започне поступак уписа и уплате хартија од вриједности у року од 30 дана од дана пријема рјешења о одобравању проспекта од стране Комисије.
- (2) Комисија може поништити рјешење за одобравање проспекта ако:
 - а) накнадно сазна за информације које би биле основ за одбијање захтјева да су биле познате при одлучивању о одобравању проспекта,
 - б) се промијене околности у мјери да више нема основа за одобрење проспекта,
 - в) утврди да било које повезано лице врши промоцију супротно одредбама овог закона.
- (3) У случају из става 2. овог члана емитент је дужан да прекине све активности везане за емисију хартија од вриједности.
- (4) У случају из став 2. овог члана, упис хартија од вриједности се поништава. Све уплате које је емитент примио за уписане хартије од вриједности, заједно са каматом на депозите, враћају се купцима у року од три дана од дана пријема рјешења Комисије.

Члан 37.

- (1) Упис хартија од вриједности у јавној понуди врши се у просторијама емитента, или у просторијама берзанских посредника који за обављање ових послова имају уговор са емитентом.
- (2) Емитент и берзански посредници дужни су да обезбиједи да се упис хартија од вриједности врши у складу са овим законом, правилником Комисије и проспектом.
- (3) За вријеме уписа, све уплате за купљене хартије од вриједности чувају се на посебном рачуну код банке, која емитент не може користити док јавна понуда не буде успјешно завршена у складу са чланом 39. став 1. овог закона.
- (4) Одредбе из става 3. овог члана не односе се јавну понуду дужничких хартија од вриједности које емитују банке у складу са чланом 38. став 2. и чланом 40. овог закона.
- (5) Уплаћена средства за купљене хартије од вриједности не могу бити предмет наплате потраживања повјерилаца емитента прије успјешног завршетка јавне понуде.
- (6) У случају да је поднесен приједлог за покретање стечајног поступка или је покренут стечајни поступак, јавна понуда се прекида и извршене уплате се враћају у складу са чланом 39. став 2. овог закона.

(7) Начин и поступак уписа и уплате хартија од вриједности прописује Комисија.

1.11. Рок за упис и уплату хартија од вриједности

Члан 38.

- (1) Упис и уплата хартија од вриједности у јавној понуди може трајати најдуже 90 дана од дана почетка уписа и уплате хартија од вриједности.
- (2) Изузетно од одредби из става 1. овог члана јавна понуда дужничких хартија од вриједности које емитују банке може трајати до три године, у складу са одлуком о емисији.
- (3) Емисија из става 2. овог члана прекида се:
 - а) одлуком емитента,
 - б) престанком емитента или
 - в) забраном од стране Комисије.

1.12. Завршетак јавне понуде

Члан 39.

- (1) Јавна понуда сматра се успјешном ако је у року из члана 38. став 1. овог закона уписано и уплаћено најмање 60% од броја хартија од вриједности понуђених у проспекту, осим ако емитент у проспекту није одредио већи проценат за успјешност емисије.
- (2) Ако се упис и уплата хартија од вриједности у јавној понуди не заврши у складу са ставом 1. овог члана, упис хартија од вриједности се поништава. Све уплате које је емитент примио за уписане хартије од вриједности, заједно са каматом на депозите, враћају се купцима у року од три дана од дана пријема рјешења Комисије.
- (3) Ако се прије истека рока из члана 38. став 1. овог закона упише и уплати прописани или већи проценат понуђених хартија од вриједности од прописаног у ставу 1. овог члана, емитент може да заврши јавну понуду.
- (4) По завршетку јавне понуде у складу са ставом 1. и 3. овог члана, уписане хартије од вриједности које нису уплаћене не производе правне посљедице и не могу бити у правном промету.
- (5) Након истека рока за упис и уплату емитент, односно агент емисије, не смију нудити ни омогућити упис и примати уплате за хартија од вриједности. Упис и уплата хартија од вриједности након истека рока из члана 38. став 1. овог закона су ништави.

Члан 40.

- (1) На јавну понуду дужничких хартија од вриједности које емитују банке у року из члана 38. став 2, не примјењују се одредбе члана 39. став 1, 2. и 3.
- (2) Ближе услове уписа и уплате хартија од вриједности из става 1. овог члана прописује Комисија.

1.13. Извјештај о резултатима јавне понуде

Члан 41.

- (1) Емитент је дужан да најкасније у року од седам дана од дана завршетка јавне понуде Комисији достави извјештај о броју и проценту уписаних и уплаћених хартија од вриједности, са извјештајем банке о извршеним уплатама на привременом рачуну. Комисија је овлашћена да од емитента затражи друге податке о упису и уплатама предметне емисије.
- (2) О уписаним и уплаћеним хартијама од вриједности у случају јавне понуде из члана 38. став 2. и члана 40. овог закона банка обавјештава Комисију.
- (3) Садржај, начин и рокове извјештавања из става 1. и 2. овог члана утврђује Комисија својим правилником.
- (4) Емитент је дужан да најкасније у року од седам дана од дана завршетка понуде објави податке из става 1. овог члана у најмање једном дневном листу доступном на цјелокупној територији Републике Српске и интернет страницама берзе и другог уређеног јавног тржишта.

1.14. Упис емисије

Члан 42.

- (1) У случају успјешног завршетка јавне понуде хартија од вриједности, емитент је дужан да уз извјештај из члана 41. став 1. овог закона поднесе захтјев за упис емисије у регистар емитената код Комисије.
- (2) Рјешењем Комисије о упису емисије у регистар емитената истовремено се потврђује и успјешност емисије.

Члан 43.

- (1) Емитент је дужан да, у року из члана 8. став 2. овог закона, поднесе захтјев за упис хартија од вриједности у Регистар.
- (2) Регистар је дужан да обавијести берзу, односно друго уређено јавно тржиште о регистрацији хартија од вриједности.
- (3) На основу извјештаја Регистра, хартије од вриједности емитоване путем јавне понуде уврштавају се на слободно берзанско тржиште или на друго уређено јавно тржиште.

2. Емисија приватном понудом

Члан 44.

На поступак емисије приватном понудом сходно се примјењују одредбе овог закона о емисији јавном понудом, ако одредбама овог одјелјка није другачије одређено.

Члан 45.

Емитент може да изврши приватну понуду хартија од вриједности у складу са одредбама овог закона највише једном у току једне календарске године.

Члан 46.

(1) Хартије од вриједности емитоване и стечене приватном понудом не могу се продавати, залагати или на други начин отуђивати у периоду од најмање једне године од уписа у Регистар, изузев у случајевима:

- а) преноса по основу насљеђивања или по сили закона,
- б) преноса акција у случају преузимања акционарског друштва,
- в) преноса акција на емитента у случајевима када то дозвољава закон.

(2) По истеку периода из става 1. овог члана хартије од вриједности емитоване и стечене приватном понудом могу се уврстити на берзу, односно друго уређено јавно тржиште, под условом да емитент објави проспект у складу са одредбама овог закона.

2.1. Одлука о емисији приватном понудом

Члан 47.

Одлука о емисији хартија од вриједности приватном понудом, поред елемената утврђених одредбама члана 23. овог закона, мора садржавати и:

- а) називе, односно имена инвеститора који ће извршити упис и уплату хартија од вриједности, као и висину њихових улога,
- б) ограничења у преносу хартија од вриједности које су предмет емисије, у складу са одредбама овог закона.

2.2. Захтјев за одобрење проспекта

Члан 48.

(1) Уз захтјев за одобрење проспекта за емисију приватном понудом, поред прилога прописаних одредбама члана 27. став 3. овог закона емитент доставља доказ о идентитету унапријед познатог купца и приједлог саопштења за јавност о емисији.

(2) Форму и садржај захтјева за одобравање проспекта за емисију хартија од вриједности приватном понудом и саопштења за јавност из става 1. овог члана као и извјештаја из члана 54. овог закона, прописује Комисија.

2.3. Промјена купаца у приватној понуди

Члан 49.

(1) Ако се купац у приватној понуди промијени за вријеме трајања приватне понуде, емитент је дужан да од Комисије добије дозволу за насталу промјену.

(2) Ако се купац у приватној понуди промијени за вријеме трајања приватне понуде, емитент доставља Комисији исправљену одлуку о емисији са тачним информацијама о идентитету купаца.

(3) Комисија ће прогласити ништавном сваку емисију приватном понудом која је завршила продајом хартија од вриједности купцима који нису били именовани у одлуци о емисији.

2.4. Доношење рјешења по захтјеву емитента

Члан 50.

- (1) Комисија доноси рјешење о одобравању или одбијању проспекта за емисију приватном понудом у року од 30 дана од дана пријема уредног и потпуног захтјева.
- (2) Рјешење из става 1. овог члана је коначно.

2.5. Комуникација са купцима

Члан 51.

- (1) Проспект за емисију хартија од вриједности приватном понудом емитент не смије да објави, него бесплатно доставља купцима на увид.
- (2) За вријеме трајања приватне понуде емитент не смије ступати у контакт са потенцијалним купцима путем средстава јавног информисања.

2.6. Упис и уплата хартија од вриједности

Члан 52.

- (1) Хартије од вриједности које су предмет приватне понуде уписују се и уплаћују у року од 30 дана од дана пријема рјешења о одобрењу проспекта из члана 50. овог закона.
- (2) Изузетно од одредби из става 1. овог члана, у случају емисије приватном понудом по посебном програму за запослене, рок уплате уписаних хартија од вриједности може бити до три године.

2.7. Завршетак приватне понуде

Члан 53.

- (1) Приватна понуда сматра се успјешном ако је у року из члана 52. овог закона ако је уписан и уплаћен укупан број хартија од вриједности понуђених у проспекту.
- (2) Ако се упис и уплата хартија од вриједности у приватној понуди не заврши у складу са ставом 1. овог члана, упис хартија од вриједности се поништава. Све уплате које је емитент примио за уписане хартије од вриједности, заједно са каматом на депозите, враћају се купцима у року од три дана од дана пријема рјешења Комисије.

2.8. Извјештај о резултатима приватне понуде

Члан 54.

- (1) Емитент је дужан да најкасније у року од три дана од дана завршетка приватне понуде Комисији достави извјештај о броју и проценту уписаних и уплаћених хартија од вриједности, са извјештајем банке о извршеним уплатама на привременом рачуну. Комисија је овлашћена да од емитента затражи друге податке о упису и уплатама предметне емисије.
- (2) Садржај, начин и рокове извјештавања из става 1. овог члана прописује Комисија.
- (3) Емитент је дужан да најкасније у року од седам дана од дана завршетка понуде објави податке из става 1. овог члана у најмање једном дневном листу доступном на

цјелокупној територији Републике Српске и интернет страницама берзе и другог уређеног јавног тржишта.

2.9. Упис емисије

Члан 55.

(1) У случају успјешног завршетка приватне понуде хартија од вриједности, емитент је дужан да уз извјештај из члана 54. став 1 овог закона поднесе захтјев за упис емисије у регистар емитената код Комисије.

(2) Рјешењем Комисије о упису емисије у регистар емитената истовремено се потврђује и успјешност емисије.

(3) Емитент је дужан да, у року из члана 8. став 2. овог закона, поднесе захтјев за упис хартија од вриједности у Регистар.

(4) Регистар је дужан да обавијести берзу, односно друго уређено јавно тржиште о регистрацији хартија од вриједности.

3. Емисија хартија од вриједности емитената из Федерације БиХ и Брчко Дистрикта

Члан 56.

На емитента из Федерације Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикта који емитује хартије од вриједности на подручју Републике Српске примјењују се одредбе овог закона које се односе на домаћег емитента.

4. Емисија хартија од вриједности страног емитента

Члан 57.

(1) Страни емитент може емитовати хартије од вриједности у Републици Српској по одредбама овог закона само посредством берзанског посредника који је ангажован за обављање послова агента или послова преузимања емисије.

(2) Захтјев за одобрење проспекта у име страног емитента подноси берзански посредник из става 1. овог члана.

(3) Уз захтјев се обавезно прилаже уговор између страног емитента и берзанског посредника о обављању послова агента или преузимаоца емисије.

(4) Берзански посредник обавља у име и за рачун страног емитента све радње у поступку емисије хартија од вриједности.

Члан 58.

(1) Комисија може одобрити проспектом страног емитента и ако уз захтјев нису приложени сви прилози или у проспекту нису наведени сви прописани подаци под условом:

- а) да берзански посредник који је ангажован за обављање послова агента или послова преузимања емисије докаже да према прописима земље емитента такве прилоге и податке није могуће прибавити, а Комисија оцијени да то неће потенцијалном инвеститору умањити могућност да објективно процијени ризике улагања и донесе одлуку о улагању и

- б) да берзански посредник који је ангажован за обављање послова агента или послова преузимања емисије докаже да према прописима државе у којој емитент хартија од вриједности има сједиште, такви прилози и подаци нису потребни за одобрење проспекта, под условом реципроцитета који се претпоставља.

(2) За истинитост и потпуност података који садржи проспект страног емитента, поред страног емитента, солидарно одговара и берзански посредник из става 1. овог члана.

5. Емисија хартија од вриједности изван Републике Српске

Члан 59.

(1) Домаћи емитент који намјерава да емитује хартије од вриједности изван Републике Српске дужан је да претходно Комисији достави обавјештење са подацима о намјерованој емисији у складу са одредбама овог закона.

(2) У року од осам дана од дана завршетка емисије из става 1. овог члана емитент је дужан да Комисији достави податке о броју уписаних и уплаћених хартија од вриједности.

(3) У року од десет дана након добијања одговарајућег рјешења о завршетку емисије из става 1. овог члана, емитент је дужан да резултате емисије објави на начин и у форми прописаној одредбама овог закона.

6. Изузеци од обавезе израде проспекта

Члан 60.

(1) Емитент може емитовати хартије од вриједности без обавезе израде проспекта, у сљедећим случајевима:

- а) приликом симултаног оснивања акционарског друштва, као и приликом повећања његовог капитала,
- б) по основу претварања резерви и нераспоређене добити у основни капитал,
- в) приликом смањења основног капитала,
- г) приликом статусне промјене,
- д) када укупан износ емисије није већи од 100.000 КМ а број купаца није већи од 10,
- ђ) емисија нових акција приликом њиховог спајања, подјеле, конверзије и деноминације,
- е) емисија по основу претварања замјењљивих обвезница и вараната у акције, и
- ж) емисија краткорочних хартија од вриједности.

(2) Краткорочне хартије од вриједности не смију се емитовати са клаузулом одгађања доспијећа издавањем нове серије.

(3) У случају емисије из става 1. овог члана, емитент је дужан да о емисији обавијести Комисију у року од седам дана од дана доношења одлуке, са прилогом одлуке и других докумената одређених правилником Комисије.

(4) Емисију из става 1. тачка д) овог члана емитент може извршити једном у двије календарске године.

(5) Комисија својим правилником ближе уређује садржај одлука и других докумената које емитент подноси Комисији, начин обавјештавања Комисије, као и друге обавезе у вези са емисијом из става 1. овог члана.

Члан 61.

Емитент са јавно емитованим акцијама, којима се организовано тргује на берзи или другом уређеном јавном тржишту може да емитује акције конверзијом потраживања у улог само када је то другим законом посебно прописано у случају реорганизације стечајног дужника у поступку стечаја или у поступку реструктурисања приликом припреме предузећа за приватизацију.

IV ПОСЛОВИ СА ХАРТИЈАМА ОД ВРИЈЕДНОСТИ И ОВЛАШЋЕНИ УЧЕСНИЦИ НА ТРЖИШТУ ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 62.

Послови са хартијама од вриједности су:

- а) посредовање у куповини и продаји хартија од вриједности по налогу клијента, у своје име, а за рачун клијента (брокерски послови),
- б) трговина хартијама од вриједности у своје име и за свој рачун ради остваривања разлике у цијени (дилерски послови),
- в) послови посебне берзанске трговине – истовремено истицање сталне понуде за куповину и за продају хартија од вриједности, у своје име и за свој рачун, ради одржавања сталне понуде и потражње за одређеном хартијом од вриједности (послови подршке тржишту – market making),
- г) управљање портфељом хартија од вриједности за рачун клијента (послови управљања портфељом),
- д) организовање, припрема и провођење уписа и уплате хартија од вриједности и обављање других послова за емитента у вези са емисијом хартија од вриједности, као и припрема за уврштавање хартија од вриједности на берзу и уређено јавно тржиште укључујући и подношење захтјева за уврштавање у име емитента (послови агента емисије),
- ђ) организовање, припрема и провођење емисије хартија од вриједности за емитента те са тим у вези упис и уплата свих хартија од вриједности, ради њихове даљње продаје инвеститорима, како би се осигурао успјех уписа и уплате (послови преузимања емисије - underwriting),
- е) пружање савјетодавних услуга клијентима у вези са пословањем хартијама од вриједности (послови инвестиционог савјетовања) и
- ж) кастоди послови.

Члан 63.

Овлашћени учесници на тржишту хартија од вриједности су правна и физичка лица, која за обављање послова са хартијама од вриједности имају дозволу Комисије, и то: берзански посредници, брокери, инвестициони савјетници и инвестициони менаџери.

1. Берзански посредник

Члан 64.

(1) Послове са хартијама од вриједности из члана 62. овог закона, као дјелатност може обављати искључиво брокерско-дилерско друштво и банка (у даљем тексту: берзански

посредник) који је за обављање тих послова добио дозволу Комисије и уписао их као дјелатност у судски регистар.

(2) Трговање јавно емитованим хартијама од вриједности обавља се искључиво преко берзанских посредника на берзи или другом уређеном јавном тржишту.

(3) Комисија својим прописом утврђује услове под којима се хартијама од вредности које нису емитоване уз јавни позив за продају, може трговати на берзи и другом уређеном јавном тржишту.

(4) Хартијама од вредности емитованим у складу са одредбама овог закона може се трговати и непосредно између берзанских посредника уз обавезу да се о том трговању дневно информише берза.

(5) Ближе услове трговања и извјештавања из става 3. и 4. овог члана прописује Комисија.

Члан 65.

(1) Берзански посредник за обављање брокерских послова мора имати запосленог најмање једног брокера.

(2) За обављање осталих послова са хартијама од вриједности берзански посредник мора имати запослена најмање два брокера.

(3) Послове инвестиционог савјетовања берзански посредник може обављати ако је, поред брокера, запослио још најмање једног инвестиционог савјетника.

(4) Послове управљања портфељом хартија од вриједности берзански посредник може обављати ако је, поред брокера, запослио још најмање једног инвестиционог менаџера.

1.1. Брокерско-дилерско друштво

Члан 66.

(1) Брокерско-дилерско друштво се оснива као акционарско друштво са сједиштем у Републици Српској, чија једина дјелатност могу бити послови са хартијама од вриједности према одредбама овог закона за које добије дозволу Комисије.

(2) На брокерско-дилерско друштво примјењују се одредбе закона, којима се регулише оснивање и пословање акционарских друштава, ако овим законом није другачије прописано.

Члан 67.

(1) Акције брокерско-дилерског друштва гласе на име и прије уписа оснивања или повећања основног капитала у судски регистар, морају бити уплаћене у цијелости.

(2) Акционар брокерско-дилерског друштва не може бити лице које је осуђивано за кривично дјело против привреде и платног промета, против службене дужности и за кривично дјело прописано овим законом, за које је наступила правна посљедица осуде док та посљедица траје.

Члан 68.

(1) За обављање брокерских послова и послова инвестиционог савјетовања новчани дио основног капитала брокерско-дилерског друштва не може бити мањи од 50.000 КМ.

(2) За обављање дилерских послова новчани дио основног капитала брокерско-дилерског друштва не може бити мањи од 75.000 КМ.

(3) За обављање послова управљања портфељом и агента емисије новчани дио основног капитала брокерско-дилерског друштва не може бити мањи од 100.000 КМ.

(4) За обављање послова подршке тржишту новчани дио основног капитала брокерско-дилерског друштва не може бити мањи од 200.000 КМ.

(5) За обављање послова преузимаоца емисије новчани дио основног капитала брокерско-дилерског друштва не може бити мањи од 600.000 КМ.

(6) Ако брокерско-дилерско друштво обавља више послова, обезбјеђује основни капитал према највишем прописаном износу.

Члан 69.

(1) Брокерско-дилерско друштво које не испуњава услов у погледу износа новчаног дијела основног капитала за обављање послова из члана 62. тачке д) и ђ) овог закона, може да, на основу уговора са другим берзанским посредником, од Комисије затражи дозволу за обављање наведених послова, за одређену емисију хартија од вриједности.

(2) Комисија издаје дозволу из става 1. овог члана ако су испуњени сљедећи услови:

- а) да су уговорне стране берзански посредници,
- б) да уговорне стране заједно испуњавају услов у погледу износа новчаног дијела основног капитала за обављање послова из члана 56. тачке д) и ђ) овог закона.

1.2. Банка

Члан 70.

(1) Одредбе овог закона које се односе на пословање брокерско-дилерског друштва, на одговарајући се начин примјењују и на банку која обавља послове са хартијама од вриједности.

(2) Банка може обављати послове са хартијама од вриједности када добије дозволу Комисије за сваки поједини посао и упише ове послове као дјелатност у судски регистар.

Члан 71.

Банка може обављати послове са хартијама од вриједности под условом:

- а) да за то има посебан организациони дио,
- б) да има отворен посебан пословни рачун,
- в) да у пословним књигама обезбиједи посебну евиденцију и податке о пословању тог организационог дијела.

1.3. Ограничење стицања акција и конфликт интереса

Члан 72.

(1) Исто правно или физичко лице не може ни посредно ни непосредно имати акције у више брокерско-дилерских друштава.

(2) Берзански посредник не може ни посредно нити непосредно имати акције у другом брокерско-дилерском друштву.

(3) Једно лице може бити запослено или бити члан управе или надзорног одбора само у једном берзанском посреднику.

(4) Брокерско-дилерско друштво дужно је да податке о власничкој структури доставља Комисији у року од осам дана од дана сваке промјене.

1.4. Дозвола за обављање послова са хартијама од вриједности

Члан 73.

(1) Дозволом за обављање послова са хартијама од вриједности Комисија утврђује врсту послова коју могу обављати берзански посредници.

(2) Ближе услове пословања и издавања дозволе прописује Комисија.

(3) Дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности Комисија издаје на период од три године од дана издавања.

(4) Комисија може продужити дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности ако берзански посредник континуирано испуњава услове и обавезе прописане овим законом и прописом Комисије, и поднесе Комисији захтјев за продужење дозволе најкасније 30 дана прије дана истека дозволе.

Члан 74.

(1) Прије уписа оснивања брокерско-дилерског друштва у судски регистар, као и прије сваког сљедећег уписа дјелатности у судски регистар, за сваки поједини посао са хартијама од вриједности, брокерско-дилерско друштво мора од Комисије добити дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности.

(2) Захтјев за издавање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности Комисији подносе оснивачи, односно управа брокерско-дилерског друштва.

Члан 75.

Уз захтјев за издавање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности, Комисији се достављају:

- а) оснивачки акт,
- б) статут,
- в) правила пословања брокерско-дилерског друштва,
- г) акт о накнадама за обављање послова са хартијама од вриједности,
- д) извод из судског регистра када захтјев подноси брокерско-дилерско друштво које већ посједује дозволу за обављање појединих послова са хартијама од вриједности,
- ђ) доказ о уплати основног капитала у новцу,
- е) изјаве сваког акционара брокерско-дилерског друштва да нема сметњи у вези стицања акција према одредбама овог закона,
- ж) доказ да је брокерско-дилерско друштво на неодређено вријеме запослило одговарајући број брокера, инвестиционих савјетника и инвестиционих менаџера у складу са чланом 65. овог закона,
- з) податке о лицима са посебним овлашћењима и одговорностима,
- и) увјерење надлежног органа да не постоје сметње из члана 67. став 2. овог закона,
- ј) другу документацију утврђену прописом Комисије на основу које је могуће утврдити постоје ли кадровски, технички и организациони услови за обављање послова на које се односи захтјев за издавање дозволе,

- к) доказ о уплати накнаде за рјешавање захтјева за издавање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности.

Члан 76.

Уз захтјев за издавање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности, банка Комисији доставља:

- а) статут,
- б) одлуку о оснивању организационог дијела за пословање са хартијама од вриједности;
- в) податке о лицима са посебним овлашћењима и одговорностима,
- г) сагласност Агенције за банкарство Републике Српске о одобравању оснивања организационог дијела за пословање са хартијама од вриједности,
- д) рјешење о упису организационог дијела банке у судски регистар,
- ђ) другу документацију, сходно члану 75. овог закона, утврђену прописом Комисије на основу које је могуће утврдити постоје ли кадровски, технички и организациони услови за обављање услуга на које се односи захтјев за издавање дозволе.

Члан 77.

(1) Ако уз захтјев за издавање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности није поднесена уредна или потпуна документација у складу са одредбама овог закона, Комисија ће подносиоцу захтјева доставити писмени закључак о недостацима које је подносилац захтјева дужан отклонити у одређеном року од дана пријема закључка Комисије.

(2) Ако се у поступку рјешавања захтјева укаже потреба за додатним подацима или документима, Комисија ће закључком позвати подносиоца захтјева да у одређеном року од дана достављања закључка, достави исте Комисији са потребним образложењима.

(3) У случају непоступања подносиоца захтјева у року из става 1. и 2. овог члана, Комисија ће закључком одбацити захтјев као неуредан, непотпун или поднесен од неовлашћеног лица.

(4) О усвајању или одбијању захтјева за издавање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности Комисија доноси рјешење у року од 30 дана од дана пријема уредног и потпуног захтјева.

(5) Рјешење из става 4. овог члана је коначно.

(6) Комисија ће издати дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности ако подносилац захтјева испуњава услове прописане овим законом и правилником Комисије и ако је уз захтјев приложена прописана документација.

(7) У рјешењу о издавању дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности Комисија ће тачно навести за које појединачне послове издаје дозволу.

Члан 78.

Комисија ће одбити захтјев за издавање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности:

- а) ако су одредбе оснивачког акта и статута берзанског посредника у супротности са одредбама овог закона и прописом Комисије,
- б) ако берзански посредник не испуњава услове прописане овим законом и прописом Комисије.

Члан 79.

Комисија води регистар берзанских посредника.

Члан 80.

У случају статусних промјена припајања, спајања или подјеле берзански посредник је дужан да, прије подношења пријаве за упис у судски регистар, добије дозволу Комисије за статусну промјену.

Члан 81.

Берзански посредници који се спајају дужни су прије уписа у судски регистар новог берзанског посредника поднијети Комисији захтјев за обављање послова са хартијама од вриједности за берзанског посредника који ће настати спајањем.

Члан 82.

(1) Берзански посредник може обављати послове са хартијама од вриједности изван Републике Српске оснивањем пословне јединице или посебног правног лица у складу са прописима земље, односно ентитета у коме намјерава да обавља дјелатност.

(2) Берзански посредник дужан је да о намјери оснивања пословне јединице или посебног правног лица изван Републике Српске претходно обавијести Комисију.

(3) О основаној пословној јединици или посебном правном лицу берзански посредник дужан је да обавијести Комисију у року од 10 дана од дана уписа у регистар изван Републике Српске, односно добијања дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности изван Републике Српске.

(4) Комисија прописује садржај обавјештења и документацију која се доставља.

Члан 83.

(1) Берзански посредник чије је сједиште изван Босне и Херцеговине, може у Републици Српској основати пословну јединицу ради обављања послова из овога закона, на основу дозволе Комисије.

(2) Пословна јединица из става 1. овог члана има својство правног лица.

(3) Берзански посредник из става 1. овог члана уз захтјев за издавање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности дужан је да приложи:

а) овлашћење за обављање послова са хартијама од вриједности у земљи свог сједишта са овјереним преводом,

б) потврду о достављању обавјештења о оснивању пословне јединице у Републици Српској регулатору у земљи сједишта са овјереним преводом.

(4) Одредбе овог Закона које се односе на издавање и одузимање дозволе берзанском посреднику, на пословање и надзор над берзанским посредником, сходно се примјењују и на пословне јединице из става 1. овога члана, ако појединим одредбама овог закона није другачије прописано.

Члан 84.

(1) Дозвола за обављање послова са хартијама од вриједности издата берзанском посреднику у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту важи и на територији Републике Српске, уз услов да берзански посредник испуњава услове за

оснивање и пословање прописане овим законом и уз поштивање принципа реципроцитета.

(2) Берзански посредник из става 1. овог члана дужан је да региструје пословну јединицу на територији Републике Српске и да је упише у регистар Комисије из члана 79. овог закона.

(3) Одредбе овог закона које се односе на пословање, надзор и одузимање дозволе сходно се примјењују и на берзанског посредника из става 1. овог члана, ако појединим одредбама овог закона није другачије прописано.

Члан 85.

Дозвола за обављање послова са хартијама од вриједности престаје да важи:

- а) истеком рока на који је издата ако у прописаном року није поднесен захтјев за њено продужење,
- б) даном отварања стечајног поступка или поступка ликвидације берзанског посредника,
- в) даном достављања рјешења о одузимању дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности,
- г) даном достављања рјешења о одузимању дозволе за рад банци, у складу са одредбама Закона о банкама,
- д) припојеном берзанском посреднику, даном уписа припајања у судски регистар,
- ђ) даном уписа спајања у судски регистар за сва лица која се спајају.

Члан 86.

Ако берзански посредник обавијести Комисију о престанку обављања дјелатности и поднесе захтјев за брисање из регистра берзанских посредника, Комисија доноси рјешење о престанку важења дозволе за обављање дјелатности том берзанском посреднику, само ако су измирене све обавезе према клијентима.

1.5. Надзор над пословањем и одузимање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности

Члан 87.

(1) Ако у поступку надзора берзанског посредника утврди незаконитости, односно неправилности у пословању, Комисија доноси рјешење којим налаже да се утврђене неправилности отклоне у одговарајућем року и може предузети једну или више сљедећих мјера:

- а) изрећи опомену,
- б) изрећи јавну опомену,
- в) одузети сагласност на именовање директора и дати налог за покретање поступка за именовање новог лица на то мјесто,
- г) дати налог за привремену забрану обављања појединих или свих послова из дозволе за обављање послова – у трајању до шест мјесеци,
- д) дати налог за привремену забрану располагања средствима са новчаних рачуна и рачуна хартија од вриједности и другом имовином – у трајању до три мјесеца,
- ђ) одузети дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности,
- е) предузети друге мјере у складу са овим законом и правилником Комисије.

(2) Ближе услове и начин вршења надзора, поступак издавања налога и предузимања мјера, као и рокове за извршавање налога и трајање мјера, прописује Комисија.

Члан 88.

Комисија може берзанском посреднику одузети дозволу за обављање једног или више послова са хартијама од вриједности ако:

- а) у року од 30 дана од издавања дозволе не поднесе захтјев за упис у судски регистар или у року од 30 дана не поднесе захтјев за упис у судски регистар као дјелатности послове са хартијама од вриједности за које је накнадно добило дозволу Комисије,
- б) у року од шест мјесеци од издавања дозволе не почне обављати послове са хартијама од вриједности или ако те послове не обавља у раздобљу дужем од шест мјесеци,
- в) обавља послове са хартијама од вриједности за које нема дозволу Комисије,
- г) обавља дјелатности које нису послови са хартијама од вриједности,
- д) је дозвола за обављање послова са хартијама од вриједности прибављена на основу неистинитих података,
- ђ) престане да испуњава услове прописане за добијање дозволе за обављање послова,
- е) не испуњава услове за пословање у складу са одредбама овог закона и прописом Комисије,
- ж) учестало или теже крши одредбе овог закона и прописа Комисије које се односе на начин обављања послова са хартијама од вриједности,
- з) прекрши обавезу забране манипулације и употребе повлашћене информације,
- и) се не придржава одлуке о привременој забрани обављања послова са хартијама од вриједности,
- ј) у року утврђеном актом Комисије не поступи по налогу за отклањање утврђених незаконитости, односно неправилности и
- к) у другим случајевима када послове у вези са хартијама од вриједности не обавља у складу са овим законом и прописима Комисије.

Члан 89.

Комисија може пословној јединици страног берзанског посредника, поред случајева из члана 88. овог закона, одузети дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности ако том берзанском посреднику буде одузета дозвола за обављање тих послова у земљи сједишта.

Члан 90.

(1) Рјешењем о одузимању дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности Комисија одређује рок у којем берзански посредник не може затражити поновно издавање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности, а који не може бити дужи од године дана.

(2) Рјешењем о одузимању дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности Комисија може одредити да се неизвршени налози и друге исправе клијента берзанског посредника, којем Комисија одузима дозволу, предају другом берзанском посреднику, уз његову сагласност.

(3) Од дана коначности рјешења о одузимању дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности, односно од дана престанка важења дозволе по сили закона, берзански посредник не смије закључити, односно започети обављати ни један нови посао везан за обављање послова за коју је предметна дозвола издата.

(4) О одузимању дозволе Комисија ће обавијестити берзу, уређено јавно тржиште, Регистар и регистарски суд, достављањем рјешења.

(5) Даном доношења рјешења о одузимању дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности, Комисија даје налог банци код које се воде рачуни овог брокерско-дилерског друштва да изврши блокаду тих рачуна.

Члан 91.

(1) У поступку стечаја брокерско-дилерског друштва, стечајни управник не може одустати од налага за куповину и продају хартија од вриједности који је прихватило то брокерско-дилерско друштво.

(2) Из стечајне масе брокерско-дилерског друштва излучују се потраживања његових клијената по основу улагања у хартије од вриједности, као и потраживања Републике Српске и Централне банке Босне и Херцеговине по том основу.

(3) Одлука о отварању поступка ликвидације, односно стечаја над брокерско-дилерским друштвом доставља се Комисији у року од осам дана од дана доношења одлуке.

2. Брокер, инвестициони савјетник и инвестициони менаџер

Члан 92.

Комисија организује и проводи испит за стицање звања брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера и издаје одговарајућа увјерења.

Члан 93.

(1) Брокер, инвестициони савјетник и инвестициони менаџер може обављати послове из члана 62. овог закона само у својству запосленог код берзанског посредника и другог овлашћеног учесника, под условом да има дозволу Комисије.

(2) Дозвола се издаје на период од двије године.

(3) Једно лице не може истовремено имати дозволу за обављање послова брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера.

(4) Услове за стицање звања и добијање дозволе за обављање послова брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера прописује Комисија.

(5) Лице које нема дозволу Комисије не може пружати услуге брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера.

(6) Комисија води регистар брокера, инвестиционих савјетника и инвестиционих менаџера.

2.1. Захтјев за издавање дозволе за обављање послова брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера

Члан 94.

(1) Лице која подноси захтјев за издавање дозволе за брокера, инвестиционог савјетника или инвестиционог менаџера уз захтјев треба да приложи:

- а) копију увјерења о стицању звања брокера, инвестиционог савјетника или инвестиционог менаџера,
- б) увјерење надлежног органа да није осуђивано за кривично дјело против привреде и платног промета, против службене дужности и за кривично дјело прописано овим законом и да му није изречена мјера забране обављања истих

или сличних послова у вези са хартијама од вриједности, односно овјерени превод таквог увјерења надлежног органа земље чији је држављанин,

- в) увјерење о држављанству,
- г) овјерена фотокопија пасоша, ако је лице страни држављанин,
- д) овјерена фотокопија радне књижице,
- ђ) доказ о испуњавању услова у складу са прописима о запошљавању странаца,
- е) доказ да је запослен код берзанског посредника или потврду тог берзанског посредника да ће бити запослен,
- ж) доказ о уплати накнаде.

(2) Поред докумената из става 1. овог члана лице које је поднијело захтјев потписује изјаву:

- а) да ће савјесно, стручно и одговорно обављати послове за чије обављање подноси захтјев,
- б) да му радни однос код досадашњих послодаваца није престао правоснажном одлуком о престанку радног односа због повреде радне обавезе.

2.2. Одлучивање Комисије на основу захтјева за издавање дозволе за обављање послова брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера

Члан 95.

На одлучивање Комисије на основу захтјева за издавање дозволе за обављање послова брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера сходно се примјењују одредбе члана 77. овог закона.

2.3. Признавање звања

Члан 96.

(1) Лице које је стекло звање брокера, инвестиционог савјетника или инвестиционог менаџера изван територије Републике Српске подноси Комисији захтјев за признавање звања у Републици Српској.

(2) Комисија својим правилником регулише ближе услове признавања звања.

(3) Изузетно од одредби става 1. овог члана признаје се звање брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера стечено у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дисрикету Босне и Херцеговине уз обавезу регистравања код Комисије.

Члан 97.

Члан Комисије, или лице које је запослено у Комисији на стручним пословима најмање три године, има право да стекне звање брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера без полагања стручног испита, а у складу са прописом који донесе Комисија.

2.4. Надзор над пословањем и одузимање дозволе

Члан 98.

(1) Ако у поступку надзора утврди незаконитости, односно неправилности у обављању послова са хартијама од вриједности, Комисија може брокеру, инвестиционом савјетнику и инвестиционом менаџеру:

- а) изрећи опомену,

- б) изрећи јавну опомену,
- в) привремено забранити обављање послова са хартијама од вриједности и
- г) одузети дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности.

(2) Ближе услове и начин вршења надзора, предузимања мјера и њихово трајање, прописује Комисија.

Члан 99.

Комисија може одузети дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности брокеру, инвестиционом савјетнику или инвестиционом менаџеру ако:

- а) утврди да су подаци на основу којих је дозвола издата били неистинити,
- б) је правоснажно осуђен за кривично дјело против привреде и платног промета, против службене дужности и за кривично дјело прописано овим законом или му је изречена или траје мјера забране обављања послова са хартијама од вриједности,
- в) је правоснажно осуђен због прекршаја из члана 299. овог закона,
- г) учестало или теже крши одредбе овог закона и прописа Комисије које се односе на начин обављања послова са хартијама од вриједности,
- д) престане испуњавати услове на основу којих је издата дозвола, а не испуни те услове у року који одреди Комисија и
- ђ) обавља послове за које нема дозволу Комисије.

3. Обављање послова са хартијама од вриједности

3.1. Морални кодекс

Члан 100.

(1) Берзански посредник у својој дјелатности руководи се првенствено интересима клијената, тако да их увијек ставља испред сопствених интереса.

(2) Берзански посредник, чланови управе, надзорног одбора, брокери, инвестициони савјетници и инвестициони менаџери дужни су да при обављању послова са хартијама од вриједности у свему воде рачуна о интересима клијента и поступају са пажњом доброг стручњака.

Члан 101.

Берзански посредник не може обављати послове са хартијама од вриједности који би угрожени стабилност тржишта, а нарочито да:

- а) даје погрешне информације о цијени хартија од вриједности,
- б) шири лажне информације у циљу промјене цијена хартија од вриједности,
- в) располаже хартијама од вриједности које су у власништву клијента без налога клијента.

3.2. Конфликт интереса

Члан 102.

(1) Повезаним лицима са берзанским посредником у смислу овог закона сматрају се:

- а) акционари берзанског посредника који посједују најмање 10% акција берзанског посредника,
- б) чланови управног и надзорног одбора, директор и запослени у берзанском посреднику,

- в) брачни другови и сродници лица из тачке а) и б) овог става у правој линији до трећег степена и у побочној линији до другог степена сродства,
- г) правна лица у којима берзански посредник или лица из тачке а), б) и в) овог става, појединачно или заједно, директно или индиректно, имају 25% или више удјела у капиталу,
- д) лица која у правном лицу, акционару берзанског посредника, имају 25% или више удјела у капиталу,
- ђ) лица која обављају послове за берзанског поредника на основу уговора.

(2) Ради спречавања конфликта интереса лица из става 1. овог члана дужна су да, у року од пет дана од дана стицања односно отуђења, пријаве берзанском посреднику свако стицање, односно отуђење хартија од вриједности укључујући податке о броју, цијени и датуму трансакције, као и податке о стицању или отуђењу удјела у повезаним правним лицима.

(3) Све пријаве из става 2. овог члана берзански посредник је дужан унијети у посебан регистар који се чува и најмање пет година.

(4) Садржај и доступност података који се воде у регистру из става 3. овог члана прописује Комисија.

Члан 103.

(1) Берзански посредник је дужан да клијента упозна са могућим сукобима његовог интереса са интересима тог берзанског посредника, односно интересима других клијената берзанског посредника.

(2) Берзански посредник је дужан да пословање организује тако да се могући сукоби интереса клијената, берзанског посредника и запослених у том берзанском посреднику ограниче на најмању могућу мјеру.

3.3. Пословна тајна

Члан 104.

(1) Чланови управе, надзорног одбора, брокери, инвестициони савјетници, инвестициони менаџери и остали запослени код берзанског посредника, дужни су чувати податке о клијентима, о стању и промету на рачунима хартија од вриједности клијената, пословима које обављају за клијенте, као и друге податке и чињенице за које сазнају у вези са обављањем послова са хартијама од вриједности за клијенте. Ови подаци сматрају се пословном тајном, а наведена лица не смију их користити, саопштавати нити омогућавати трећим лицима њихово коришћење.

(2) Подаци из става 1. овог члана не представљају пословну тајну када њихово достављање, у извршавању својих надзорних и других јавних овлашћења у складу са овим или другим законом, захтијевају Комисија, берза, правосудни и управни органи или када њихово објављивање писмено одобри клијент.

3.4. Нето ликвидна средства

Члан 105.

(1) Брокерско-дилерско друштво је дужно да усклађује своја ликвидна средства и обавезе.

(2) Усклађивање из става 1. овога члана изражава се показатељем нето ликвидних средстава који представља однос укупних ликвидних средстава и укупних краткорочних обавеза брокерско-дилерског друштва.

(3) Показатељ нето ликвидних средстава брокерско-дилерског друштва не смије бити мањи од један.

(4) Начин утврђивања показатеља адекватности капитала, ликвидности и ризика, начин усклађивања ликвидности и резерви за ризике и извјештавања Комисије прописује Комисија.

3.5. Јавно оглашавање берзанских посредника

Члан 106.

(1) Огласе којима је предмет понуда за обављање послова са хартијама од вриједности може објављивати само берзански посредник.

(2) Забрањено је објављивање огласа чији садржај може довести у заблуду инвеститоре у погледу права и ризика који произлазе из хартија од вриједности или послова са хартијама од вриједности које обавља берзански посредник.

(3) Берзански посредник је дужан да текст огласа прије објављивања достави Комисији. Комисија ће у року од три дана од пријема текста огласа донијети закључак о дозволи или одбијању објављивања.

(4) Комисија ће забранити објављивање огласа чији је садржај противан одредбама става 2. овога члана или је на други начин противан овом и другим законима и пропису Комисије.

(5) Под јавним оглашавањем из става 1. овог члана подразумијева се дистрибуција штампаних материјала и оглашавање у средствима јавног информисања.

(6) Одредбе овога члана не примјењују се када се куповина или продаја хартија од вриједности или јавно оглашавање обавља у поступку преузимања акционарских друштва у складу са законом.

3.6. Општи акти берзанског посредника

Члан 107.

(1) Општи акти берзанског посредника су статут, правила пословања, тарифа накнада и други општи акти.

(2) Статут је основни општи акт којим се регулишу питања одређена Законом о предузећима и овим законом.

(3) Правилима пословања уређују се послови које обавља берзански посредник, услови и начин њиховог обављања, међусобна права и обавезе берзанског посредника и његових клијената и друга питања о раду берзанског посредника.

(4) Садржину и начин објављивања правила пословања берзанског посредника прописује Комисија.

(5) Берзански посредник је дужан да правила пословања и акт о накнадама изложи на видном и за клијента доступном мјесту у сваком пословном простору у коме обавља послове са клијентима.

(6) Сви општи акти морају бити у сагласности са статутом.

(7) Комисија даје сагласност на статут, правила пословања, акт о накнадама и друге опште акте којима се регулише рад и пословање брокерско-дилерског друштва, као и на све измјене и допуне тих аката.

(8) Комисија даје сагласност на правила пословања, акт о накнадама и друге опште акте којима се регулише рад и пословање организационог дијела банке који обавља послове берзанског посредника, као и на све измјене и допуне тих аката.

Члан 108.

Берзански посредник је дужан да своје услуге наплаћује искључиво у складу са актом о накнадама.

3.7. Органи берзанског посредника

Члан 109.

(1) Комисија даје сагласност на именовање директора брокерско-дилерског друштва, односно руководиоца посебног организационог дијела банке која има дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности.

(2) Комисија даје сагласност на именовање чланова управног и надзорног одбора брокерско-дилерског друштва.

Члан 110.

Директор и чланови управног и надзорног одбора брокерско-дилерског друштва, односно руководиоца посебног организационог дијела банке која има дозволу за обављање послова са хартијама од вриједности морају имати високу стручну спрему и три године радног искуства у високој стручној спремности и испуњавати друге услове које пропише Комисије.

3.8. Брокерски и дилерски послови

Члан 111.

(1) Берзански посредник дужан је да упозна клијента са свим околностима које могу бити од утицаја на доношење одлуке о куповини, односно продаји или у погледу других послова са хартијама од вриједности, а нарочито да му пружи тачне информације о понуди, потражњи, промету и кретању цијена хартија од вриједности.

(2) Берзански посредник је дужан да у свом пословању поштује начело равноправности клијената.

Члан 112.

(1) Берзански посредник је дужан да са клијентом закључи писмени уговор, којим се регулишу њихова међусобна права и обавезе у обављању дјелатности берзанског посредника (у даљем тексту: уговор).

(2) Берзански посредник је дужан да клијента упозна са правилима пословања берзанског посредника и да му их да на увид.

(3) Берзански посредник је дужан да клијенте обавијести о промјени правила пословања прије њиховог ступања на снагу.

(4) Обавезне елементе уговора из става 1. овог члана прописује Комисије.

Члан 113.

По закључењу уговора из члана 112. став 1. овог закона, берзански посредник је дужан да отвори рачун клијента код берзанског посредника у складу са одредбама овог закона и општим актом Регистра.

Члан 114.

Берзански посредник затвара рачун клијента на захтјев клијента или ако на рачуну клијента нема хартија од вриједности дуже од 12 мјесеци.

Члан 115.

(1) Прије отварања рачуна клијента код берзанског посредника у Регистру, као и приликом примања налога од клијента, берзански посредник је дужан да провјери идентитет клијента.

(2) Ако се приликом провјере идентитета клијента утврди разлика у односу на податке који се налазе Регистру, берзански посредник поступа у складу са општим актима Регистра.

Члан 116.

(1) Налог је једнострана изјава воље клијента упућена берзанском посреднику у писаном облику или у облику електронског записа, да у своје име а за рачун клијента обави одређени посао са хартијама од вриједности.

(2) Садржај и врсте налога, начин пријема и поступање са налозима клијента прописује Комисија.

Члан 117.

(1) Берзански посредник прима налоге клијената:

а) у сопственој пословној јединици,

б) у пословној јединици правног лица које, у име и за рачун тог берзанског посредника, прима налоге.

(2) Начин достављања потврде о пријему налога и њене елементе прописује Комисија.

Члан 118.

Налог се сматра прихваћеним уписом у књигу налога и када су испуњени услови из правила пословања берзанског посредника и уговора из члана 112. став 1. овог закона.

Члан 119.

Берзански посредник може да одбије налог:

а) за куповину, када утврди да на новчаном рачуну клијента нема довољно средстава за измирење његових обавеза које би настале на основу извршења налога за куповину хартија од вриједности,

б) за продају, када утврди да на рачуну хартија од вриједности клијента нема довољно хартија од вриједности које су предмет налога,

в) у другим случајевима које пропише Комисија.

Члан 120.

- (1) Берзански посредник дужан је да води књигу налога у електронском облику. Под књигом налога у смислу овог закона подразумејева се збир свих појединачних налога.
- (2) У књигу налога обавезно се уписује сваки налог. Налози за куповину и продају уписују се у књигу налога хронолошким редослиједом пријема налога и означавају одговарајућим редним бројем.
- (3) Ако је налог дјелимично извршен преостали дио налога задржава редослијед у књизи налога.
- (4) Берзански посредник је дужан да клијенту на његов захтјев без одлагања уручи овјерен извод из књиге налога.
- (5) Подаци у књизи налога и налогу морају у сваком тренутку бити истовјетни.
- (6) У књигу налога уписује се свако одбијање, измјена или опозив налога те подаци о извршењу налога. Налог у којем је смањен број хартија од вриједности задржава исти број налога и редослијед извршења. Налог у којем је извршено повећање број хартија од вриједности или промјена цијене представља нови налог.
- (7) Књига налога се мора водити на начин који онемогућава накнадне измјене унесених података.
- (8) Садржај књиге налога и начин њеног вођења и чувања прописује Комисија.
- (9) Књига налога се мора чувати најмање пет година након истека пословне године на коју се односи.

Члан 121.

- (1) Берзански посредник је дужан да изврши налоге тачно према захтјевима клијената, а по редослиједу из књиге налога.
- (2) Када су испуњени сви прописани услови берзански посредник је дужан налог за куповину или продају хартија од вриједности унијети у берзански систем трговања без одлагања осим ако у налогу вријеме уноса није другачије одређено.
- (3) Ближе услове извршење налога прописује Комисија.

Члан 122.

Берзански посредник не може извршити налоге за свој рачун, за рачун члана управе берзанског посредника или за рачун лица запосленог код берзанског посредника, ако због тога не би могао истовремено извршити налоге клијената или ако би због тога налози клијената били извршени под мање повољним условима.

Члан 123.

Берзански посредник је дужан да клијенту достави писмено (материјално или електронски) обавјештење са обрачуном посла за сваки извршени посао са хартијама од вриједности, најкасније наредног дана од дана извршења.

Члан 124.

- (1) Берзански посредник је дужан да код банке отвори посебан рачун за новчана средства клијената.

- (2) Средства са рачуна клијента из става 1. овог члана за куповину хартија од вриједности могу се користити искључиво у складу са налозима клијента.
- (3) Средства са рачуна клијента остварена продајом хартија од вриједности берзански посредник је дужан дозначити искључиво у корист рачуна клијента.
- (4) Берзанском посреднику није дозвољено да средства са рачуна клијента користи у сврху асигнације, цесије или компензације, осим компензације са самим клијентом за куповину нових хартија од вриједности, уз услов да рачун клијента није блокиран.
- (5) Средства на рачунима клијента нису власништво берзанског посредника, не улазе у његову имовину ни у ликвидациону или стечајну масу, нити се могу користити за измирење потраживања повјерилаца берзанског посредника.

Члан 125.

Берзански посредник је дужан да предузме све потребне радње ради извршења новчаних обавеза из послова са хартијама од вриједности и преноса хартија од вриједности у складу са законом и прописима Комисије и Регистра.

Члан 126.

- (1) Берзански посредник може давати и узимати у зајам хартије од вриједности уз писмену сагласност власника тих хартија.
- (2) Послови позајмљивања хартија од вриједности могу се закључивати само за потребе поравнања послова закључених на берзи и на другом уређеном јавном тржишту.
- (3) Ближе услове за давање на зајам и продају позајмљених хартија од вредности и извјештавање Комисије о тим пословима, прописује Комисија.

3.9. Послови управљања портфељом хартија од вриједности

Члан 127.

- (1) Уговором о управљању портфељом хартија од вриједности, берзански посредник се обавезује да ће, у своје име а за рачун клијента, новчана средства клијента улагати у хартије од вриједности под најповољнијим условима, односно да ће примити на управљање хартије од вриједности клијента, а клијент се обавезује да ће за то платити провизију.
- (2) Уговором о управљању портфељом хартија од вриједности утврђује се нарочито:
 - а) износ новчаних средстава, односно врста и број хартија од вриједности које су предмет управљања,
 - б) политика улагања у хартије од вриједности,
 - в) услови под којима клијент хартије од вредности повјерава на управљање берзанском посреднику,
 - г) висина провизије и основица за обрачун и наплату провизије,
 - д) друга међусобна права и обавезе.
- (3) Под политиком улагања из става 2. тачка б) овог члана подразумијева се нарочито врста хартија од вриједности које ће се купити из средстава клијента, карактеристике емитената хартија од вриједности, највећи дозвољени износ улагања у хартије од вриједности једног емитента и са њим повезаних лица, као и друге околности значајне за одређивање степена ризика улагања.

- (4) Одредбе овог закона које се односе на трговање са хартијама од вриједности у своје име и за рачун клијента сходно се примјењују и на управљање портфељом хартија од вриједности.
- (5) Комисија може прописати ближе услове обављања послова управљања портфељом хартија од вриједности.
- (6) Берзански посредник који обавља послове управљања портфељом хартија од вриједности дужан је, код Регистра држати хартије од вриједности на рачуну клијента, односно одвојено од своје имовине.

3.10. Кастоди послови

Члан 128.

- (1) Кастоди послови у смислу овога закона су:
- а) отварање и вођење рачуна власника – својих клијената,
 - б) отварање и вођење рачуна хартија од вриједности у Регистру у име кастоди банке а за рачун власника – својих клијената, односно у име својих клијената који нису власници тих хартија а за рачун власника (збирни кастоди рачун),
 - в) извршавање налога за пренос права из хартија од вриједности и налога за упис права трећих лица на хартијама од вриједности и старање о преносу права из тих хартија,
 - г) наплата потраживања од емитената по основу доспјелих хартија од вриједности, камата и дивиденди за рачун власника тих хартија, и старање о остваривању других права која припадају власницима хартија од вриједности који су њени клијенти,
 - д) пружање услуге позајмљивања хартија од вриједности,
 - ђ) обавјештавање акционара о годишњим скупштинама акционарских друштава и заступање на тим скупштинама,
 - е) обавјештавање о правима везаним за хартије од вриједности те извршење налога клијента у вези са остваривањем тих права,
 - ж) обавјештавање о законским промјенама које посредно или непосредно утичу на обавјештавање клијента о стању хартија од вриједности на кастоди рачуну,
 - з) старање о извршавању пореских обавеза власника хартија од вриједности,
 - и) остале услуге везане уз хартије од вриједности, остваривање права и испуњење обавеза из хартија од вриједности, договорене између клијента и банке која обавља кастоди послове, а које нису у супротности са законом.
- (2) Послове из става 1. овог члана може обављати банка која има дозволу Комисије (у даљем тексту: кастоди банка).
- (3) Послове из става 1, осим послова из тачке б) овог члана може обављати и брокерско-дилерско друштво које за те послове добије дозволу Комисије.

Члан 129.

- (1) Кастоди банка се уговором обавезује да ће за рачун клијента обављати један или више кастоди послова према одредбама овога закона.
- (2) Кастоди банка је дужна да кастоди послове обавља у посебном организационом дијелу.
- (3) Ближе услове за обављање кастоди послова прописује Комисија.

Члан 130.

- (1) Кастоди банка је дужна да код Регистра отвори рачуне хартија од вриједности на којима се воде хартије од вриједности клијента. Кастоди рачун може бити на име и збирни кастоди рачун.
- (2) Хартијама од вриједности на рачуну кастоди банка може располагати само по налогу клијента.
- (3) Хартије од вриједности на рачуну кастоди банке власништво су клијента, не улазе у имовину кастоди банке, ликвидациону или стечајну масу нити се могу употребити за извршење у погледу потраживања према кастоди банци.
- (4) Кастоди банка је дужна да са средствима клијента поступа у складу са одредбама овог закона.
- (5) Кастоди банка одговара за сву штету коју њен клијент претрпи због недостатака у испуњењу уговора о обављању кастоди послова, укључујући и изгубљену добит.
- (6) Уговором о обављању кастоди послова одговорност кастоди банке се не може ограничити нити искључити.

Члан 131.

- (1) Кастоди банка је дужна да за сваког клијента води посебну евиденцију о хартијама од вриједности које су му повјерене на чување и о налозима клијената.
- (2) Књига налога по кастоди рачунима води се на начин као и књига налога из члана 120. овог закона.
- (3) Кастоди банка је дужна да Комисији омогући увид у књигу налога и осталу документацију.
- (4) Кастоди банка је дужна да без одлагања обавијести клијента о сваком послу закљученом према његовом налогу и ако то клијент посебно не захтијева.

Члан 132.

Одредбе овог закона које се односе на пословање, надзор и одузимање дозволе берзанском посреднику сходно се примјењују и на кастоди банку, ако појединим одредбама овог закона није другачије прописано.

Члан 133.

На захтјев Комисије, кастоди банка је дужна да достави податке о клијентима и броју хартија од вриједности које имају на кастоди рачуну.

3.11. Достављање података у вези са пословањем берзанског посредника

Члан 134.

Берзански посредник је дужан да објављује и Комисији доставља годишње финансијске и друге извјештаје о свом пословању са садржајем, на начин и у роковима које пропише Комисија.

4. Струковно удружење

Члан 135.

(1) Овлашћени учесници на тржишту хартија од вриједности могу формирати професионалну организацију овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности, односно струковно удружење за оствривање, унапређење и заштиту заједничког интереса и развој тржишта (у даљем тексту: струковно удружење).

(2) Струковно удружење из става 1. овог члана могу основати правна лица овлашћена за послове са хартијама од вриједности, закључивањем уговора о оснивању и усвајањем одговарајућих општих аката.

(3) Претходну сагласност на уговор о оснивању струковног удружења, статут и друге опште акте даје Комисија.

Члан 136.

Струковно удружење може да:

- а) доноси правила за обављање послова овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности, која за циљ имају унапређење професионалне дјелатности, уједначавање праксе и развој тржишта хартија од вриједности,
- б) доноси правила пословања, узансе и стандарде који су обавезни у примјени за све овлашћене учеснике на тржишту хартија од вриједности,
- в) доноси етички кодекс који је обавезан у примјени за све овлашћене учеснике на тржишту хартија од вриједности,
- г) сарађује са надлежним регулаторним и контролним органима задуженим за пословање са хартијама од вредности у циљу унапређења регулативе и њене имплементације, с тим да може давати и иницијативе за измјене правила и прописа, односно доношење нових законских и подзаконских аката,
- д) од чланова прикупља и припрема информације, анализе, пројекте и друге материјале који се односе на спровођење прописа, стандарда, узанси, кодекса, односно понашања учесника на тржишту хартија од вриједности, а у циљу јачања струке, заштите интереса инвеститора и самих овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности, развоја тржишта хартија од вриједности, обезбјеђења јавности рада, спречавања манипулација цијенама хартија од вриједности и других манипулација на тржишту хартија од вриједности,
- ђ) врши надзор над примјеном прописа и сопствених аката, изриче мјере према овлашћеним учесницима на тржишту хартија од вриједности и предузима мјере заштите интереса корисника услуга овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности и њиховог обештећења у случају губитака проузрокованим грешкама, пропустима и незаконитим радњама чланова струковног удружења.

Члан 137.

Струковно удружење, поред уговора о оснивању и статута, који се утврђују у моменту оснивања, доноси и правила, узансе, стандарде и друге опште акте у циљу извршавања својих дјелатности одређених уговором о оснивању и статутом, а која су обавезна у примјени за све чланове удружења.

Члан 138.

Општим актима струковног удружења из члана 137. овог закона морају се изричито забранити, односно онемогућити:

- а) дискриминација клијената који користе услуге члана струковног удружења,
- б) дискриминација чланова струковног удружења,
- в) неосновано ограничавање у погледу приступања у чланство, односно иступања из чланства струковног удружења,
- г) спречавање развоја конкуренције између овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности, као и неосновано ограничење у погледу прихода и провизије које чланови струковног удружења остварују обављањем својих професионалних дјелатности,
- д) сачињавање нетачних, непотпуних или нејасних информација члановима струковног удружења.

Члан 139.

Струковно удружење се финансира из чланарине, доприноса и поклона чланова и трећих лица, као и накнада од услуга које пружа члановима и трећим лицима, а добит коју оствари по том основу искључиво користи за даљи развој струковног удружења.

Члан 140.

На пословање струковног удружења, ако овим законом није другачије регулисано, примјењују се прописи који регулишу професионално удруживање привредних друштава.

V БЕРЗА И ДРУГО УРЕЂЕНО ЈАВНО ТРЖИШТЕ

Члан 141.

(1) Хартијама од вриједности у смислу овог закона организовано се тргује на берзи и другом уређеном јавном тржишту, које се оснива ради стварања услова за повезивање понуде и потражње хартија од вриједности.

(2) Послове повезивања понуде и потражње хартија од вриједности могу обављати само берза и друго уређено јавно тржиште.

Члан 142.

Ближе услове под којима се хартијама од вриједности тргује на берзи и другом уређеном јавном тржишту прописује Комисија.

Члан 143.

(1) Берза и друго уређено јавно тржиште могу обављати послове из овог закона на основу дозволе Комисије.

(2) Дозволу из става 1. овога члана Комисија издаје ако су испуњени услови из овог закона и прописа Комисије.

1. Берза хартија од вриједности

1.1. Опште одредбе

Члан 144.

(1) Берза хартија од вриједности се оснива и послује као акционарско друштво.

(2) На оснивање и пословање берзе, избор, надлежност и рад органа берзе и доношење општих аката, примјењују се одредбе закона којима се регулише оснивање и пословање акционарских друштава, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 145.

Берза обавља сљедеће послове:

- а) организује повезивање понуде и тражње у промету хартијама од вриједности,
- б) даје информације о понуди, тражњи, тржишној цијени, као и о осталим подацима о хартијама од вриједности,
- в) утврђује и објављује курсне листе хартија од вриједности,
- г) обавља друге послове у складу са законом и прописима Комисије.

Члан 146.

- (1) Берза обезбјеђује да :
 - а) сви учесници у трговини на берзи могу истовремено, равноправно и под једнаким условима давати и прихватати налоге за куповину и продају хартија од вриједности,
 - б) сви учесници у трговини на берзи имају у истом тренутку једнак приступ информацијама о хартијама од вриједности којима се тргује и да сви могу продавати, односно куповати хартије од вриједности под једнаким условима.
- (2) Под учесницима из става 1. овог члана сматрају се берзански посредници који су чланови берзе.

Члан 147.

- (1) Берза може бити општа и специјализована.
- (2) На општој берзи тргује се свим врстама хартија од вриједности.
- (3) На специјализованој берзи тргује се само одређеним врстама хартија од вриједности.
- (4) У фирми берзе из става 3. овога члана, обавезно се наводи врста и облик хартија од вриједности за које је берза специјализована.

1.2. Оснивање берзе

Члан 148.

- (1) Берзу оснива најмање пет берзанских посредника за пословање са хартијама од вриједности.
- (2) Број чланова и акционара берзе не може бити мањи од пет.
- (3) Члан берзе не мора да буде акционар берзе.

Члан 149.

- (1) Берза се може основати ако су испуњени сљедећи услови:
 - а) обезбијеђен минимални износ основног капитала прописан овим законом, као и одговарајући пословни простор,
 - б) обезбијеђена кадровска, техничка и организациона оспособљеност за обављање берзанске трговине, односно других послова које берза обавља.

(2) Одговарајући пословни простор у смислу става 1. овог члана обезбјеђује се преносом права својине на пословном простору или уступањем права коришћења пословног простора уговором о закупу.

(3) Под кадровском оспособљеношћу берзе у смислу става 1. овог члана подразумијева се да је на берзи запослено најмање једно лице које посједује овлашћење за обављање послова брокера.

(4) Под техничком оспособљеношћу берзе у смислу става 1. овог члана подразумијева се да берза посједује развијени информациони систем за берзанску трговину и систем за јавно објављивање података.

(5) Под организационом оспособљеношћу берзе у смислу става 1. овог члана подразумијева се постојање организационих дијелова за ефикасно и јединствено обављање послова на берзи.

Члан 150.

(1) На захтјев оснивача, Комисија даје дозволу за оснивање и рад берзе када утврди да су испуњени услови за рад берзе у складу са одредбама овог закона.

(2) На поступак давања дозволе из става 1. овог члана сходно се примјењују одредбе члана 73. – 78. овог закона.

(3) Комисија даје сагласност на статусне промјене берзе.

Члан 151.

(1) Берза стиче својство правног лица уписом у судски регистар.

(2) Правно лице које није основано као берза у складу са овим законом, не може се уписати у судски регистар као берза и не може у правном промету користити назив берза, нити га може користити као саставни дио назива фирме.

1.3. Основни капитал и акционари берзе

Члан 152.

(1) Основни капитал берзе износи најмање 1.000.000 КМ и подијељен је на редовне акције које гласе на име.

(2) Нето капитал берзе не може бити мањи од износа утврђеног у ставу 1. овог члана.

(3) Акционарима берзе може се исплатити у новцу највише 50% остварене добити.

Члан 153.

(1) Чланови берзе морају посједовати најмање 75% акција берзе.

(2) Члан берзе може имати највише 20% акција берзе.

(3) Лице које није члан берзе не може да има, директно или индиректно, више од 5% акција берзе.

(4) Лице из става 3. овог члана не остварује право гласа по основу стечених акција берзе док не добије сагласност Комисије.

(5) Акционар берзе који пређе ограничења стицања из става 2. и 3. овог члана као и лице из става 4. овог члана које не добије сагласност Комисије дужно је да стечене

акције берзе прода у року од 3 мјесеца од дана стицања, односно пријема рјешења Комисије.

(6) Акције изнад ограничења из става 2. и 3, као и акције за које није добијена сагласност Комисије из става 4, не дају право гласа.

(7) Акцијама берзе се тргује на берзи на посебно организованим аукцијама у складу са правилима берзе.

(8) Податке о акционарима берза доставља Комисији и јавно објављује.

Члан 154.

(1) Остала ограничења у вези са стицањем акција могу се утврдити статутом берзе.

(2) Ограничења из члана 153. овог закона не односе се на стицање акција које је резултат стратешког повезивања са другом берзом.

(3) Комисија даје сагласност на стицање акција берзе у складу са одредбама става 2. овог члана.

1.4. Општи акти берзе

Члан 155.

(1) Општи акти берзе су статут, правила берзе, акт о накнадама и други општи акти којима се уређује пословање берзе.

(2) Комисија даје сагласност на акте из става 1. овог члана, као и на измјене и допуне тих аката.

Члан 156.

Берза општим актима утврђује износе и начин плаћања по основу:

- а) приступне чланарине за чланове берзе,
- б) годишње чланарине за чланове берзе,
- в) накнаде за услуге које берза пружа члановима и трећим лицима,
- г) доприносе чланова берзе у фонд сигурности,
- д) казни за повреде аката берзе.

1.5. Органи берзе

Члан 157.

(1) Органи берзе су скупштина, управни одбор, надзорни одбор и директор.

(2) Управни одбор се састоји од најмање пет чланова, а надзорни одбор од најмање три члана.

(3) За чланове управног и надзорног одбора могу бити изабрана лица која имају високу стручну спрему економске или правне струке и најмање пет година радног стажа у струци.

(4) Избор чланова управног и надзорног одбора врши се на основу претходно проведеног јавног конкурса.

(5) Мандат чланова управног и надзорног одбора траје пет година, уз могућност поновног избора.

- (6) Комисија даје сагласност на именовање чланова управног одбора, надзорног одбора и директора берзе.
- (7) Берза може образовати и друге органе, у складу са статутом берзе.

Члан 158.

- (1) За директора берзе може бити именовано лице које има високу стручну спрему економског или правног смјера, пет година радног стажа у области тржишта капитала, одговарајуће стручно знање и лична својства која га чине достојним за обављање ове функције.
- (2) Избор директора врши се на основу претходно проведеног јавног конкурса.
- (3) Мандат директора траје пет година, уз могућност поновног избора.

Члан 159.

Чланови управног и надзорног одбора и директор берзе не могу:

- а) бити у међусобном сродству или браку,
- б) бити лица која су правоснажно осуђена за кривично дјело против привреде и платног промета, против службене дужности и за кривично дјело прописано овим законом или им је изречена или траје мјера забране обављања послова са хартијама од вриједности,
- в) посједовати, директно или индиректно, више од 5% удјела у капиталу правних лица којима Комисија даје дозволу за обављање послова,
- г) обављати дјелатност или проводити активности које су у супротности са начелима заштите инвеститора, самосталности и непристрасности рада берзе.

Члан 160.

Ради рјешавања спорова између учесника на берзи, по пословима закљученим на берзи, берза образује берзански суд у складу са статутом и правилима берзе.

1.6. Чланови берзе

Члан 161.

- (1) Чланови берзе могу бити само берзански посредници који испуњавају услове за чланство утврђене правилима берзе.
- (2) Берза прима у чланство берзанског посредника који поднесе захтјев за чланство и који испуњава следеће услове:
- а) да има дозволу Комисије за обављање послова са хартијама од вриједности,
 - б) да испуњава друге услове које пропише берза.
- (3) Берза доноси одлуку у року од 60 дана од дана подношења захтјева из става 2. овог члана.
- (4) Против одлуке берзе подносилац захтјева може поднијети жалбу Комисији у року од 15 дана од дана пријема одлуке, односно истека рока из става 3. овог члана.
- (5) Изузетно од одредби става 1. овог члана, члан берзе са посебним овлашћењима може бити:
- а) Регистар, у вези са пословима обрачуна и поравнања, у складу са прописима Комисије и актима берзе,

б) Централна Банка Босне и Херцеговине, Министарство финансија и Трезора Босне и Херцеговине и Министарство финансија Републике Српске, у вези са пословима емисије хартија од вриједности Босне и Херцеговине и Републике Српске.

Члан 162.

Члан берзе дужан је да одмах писмено обавијести берзу о свакој насталој промјени његових овлашћења, права и одговорности, а нарочито о промјенама које се односе на чињенице на основу којих је добио дозволу за чланство на берзи.

1.7. Непристрасност

Члан 163.

(1) Берза се не смије бавити трговином хартијама од вриједности за свој рачун, давати савјете о хартијама од вриједности или улагању у хартије од вриједности, нити давати мишљење о повољности и неповољности купопродаје хартија од вриједности.

(2) Изузетно од ограничења из става 1. овог члана берза може стицати акције у поступку стратешког повезивања са другом берзом и акције Регистра.

(3) Берза је овлашћена да јавно износи предности укључења хартија од вриједности на берзу и трговања тим хартијама.

1.8. Пословање берзе

Члан 164.

(1) Хартијама од вриједности које су уврштене на берзу тргују чланови берзе у складу са статутом и правилима берзе.

(2) Берза је дужна да пропише различите услове за најмање два берзанска тржишта на која се уврштавају хартије од вриједности.

(3) Тржишта из става 2. овог члана су службено и слободно берзанско тржиште.

(4) Комисија може прописати и допунске услове за уврштавање хартија од вриједности.

Члан 165.

(1) Хартије од вриједности које се уврштавају на берзу морају бити неограничено преносиве и у потпуности уплаћене.

(2) Емитент може провести јавну понуду хартија од вриједности на берзи у складу са условима које пропишу Комисија и берза.

Члан 166.

Захтјев за уврштавање хартија од вриједности на службено берзанско тржиште подноси емитент и мора се односити на све хартије од вриједности исте класе тог емитента.

Члан 167.

(1) Емитент који испуњава сљедеће услове:

- а) емитује акције јавном понудом,
- б) има више од 100 акционара,

- в) има основни капитал најмање 10 милиона КМ, и
- г) има укупан годишњи приход најмање 10 милиона КМ.

дужан је да поднесе захтјев за уврштавање акција на службено берзанско тржиште у року од 90 дана од дана испуњавања услова.

(2) Емитент из става 1. овог члана дужан је да објави проспекат у складу са актима берзе и прописима Комисије.

(3) На емитенте из става 1. овога члана над којима је отворен поступак стечаја или ликвидације не примјењују се одредбе овог члана.

Члан 168.

Обвезнице ентитета, Брчко Дистрикта и Босне и Херцеговине могу бити уврштене на службено берзанско тржиште без посебних услова и ограничења.

Члан 169.

Хартије од вриједности емитента чије је сједиште изван Републике Српске могу бити уврштене на берзи под условима утврђеним овим законом, прописима Комисије, актима берзе, као и уз испуњавање и свих других услова одређених прописима који важе у сједишту емитента.

Члан 170.

(1) Берза може привремено обуставити трговање одређеним хартијама од вриједности којима се тргује на берзи у сљедећим случајевима:

- а) ако дође до великих тржишних неравнотежа или других изванредних околности,
- б) ако процјени да ће трговање тим хартијама изазвати поремећај на тржишту, те да постоји могућност настанка штете,
- в) ако на почетку или у току берзанског трговања наступе већа колебања курса односно друге ненормалне околности (нпр. веће количине, тржишна неравнотежа итд.),
- г) ако емитент чијим акцијама се тргује не испуњава обавезе које има по основу овог закона и правила берзе,
- д) ако процјени да је то потребно ради заштите инвеститора.

(2) Привремена обустава из става 1. овог члана траје до стицања услова за наставак трговања, а најдуже шест месеци од дана доношења рјешења берзе о привременој обустави трговине.

(3) Ближе услове за привремено обустављање трговања одређеним хартијама од вриједности прописује Берза.

Члан 171.

(1) Берза искључује са службеног берзанског тржишта хартије од вриједности одређеног емитента, односно хартије од вриједности одређене класе или серије истог емитента:

- а) ако емитент престане да испуњава услове за уврштавање,
- б) ако се установи да је хартија од вриједности била примљена на службено тржиште на основу неистинитих или погрешних података,
- в) ако емитент повуче своје хартије од вриједности или им истекне рок доспјећа,
- г) ако је над емитентом отворен поступак стечаја или ликвидације,

д) ако емитент поднесе захтјев за искључење, осим емитената из члана 167. овог закона,

ђ) у другим случајевима утврђеним правилима берзе.

(2) Берза може искључити са службеног берзанског тржишта хартије од вриједности одређеног емитента, односно хартије од вриједности одређене класе или серије истог емитента ако се трговина хартијама од вриједности не врши дуже од шест мјесеци.

Члан 172.

Берза искључује са слободног берзанског тржишта хартије од вриједности одређеног емитента, односно хартије од вриједности одређене класе или серије истог емитента:

а) ако емитент повуче своје хартије од вриједности или им истекне рок доспијећа,

б) ако је над емитентом отворен поступак ликвидације,

в) у другим сличним случајевима утврђеним правилима берзе.

Члан 173.

(1) Берза доноси рјешење о привременој обустави трговине хартијама од вриједности и искључењу хартија од вриједности са берзанског тржишта које се примјењује даном доношења.

(2) Рјешење из става 1. овог члана берза је дужна да достави емитенту и Комисији, слjedeћег радног дана од дана доношења, а на дан доношења рјешења да га објави на интернет страници берзе.

(3) Против рјешења из става 1. овог члана може се поднијети жалба Комисији у року од осам дана од дана пријема рјешења.

Члан 174.

(1) Трговина финансијским дериватима врши се на посебном тржишту берзе.

(2) Финансијски деривати могу бити предмет трговине од дана издавања до дана доспијећа уговора.

(3) Комисија прописује услове за увођење финансијских деривата у трговину на берзи, услове за обављање трговине тим дериватима и начин измирења обавеза из послова закључених у трговини финансијским дериватима.

(4) За трговину финансијским дериватима берза утврђује стандардизована права и обавезе уговорних страна и дан почетка трговине.

(5) Берза може увести у трговину само финансијске деривате који обезбеђују остваривање економских интереса привредних субјеката и других организација и лица, и ако то није у супротности са јавним интересом.

(6) Берза је дужна да, најмање 30 дана прије почетка трговине појединим финансијским дериватом, обавијести Комисију о намјери увођења тог деривата у трговину.

(7) Комисија забрањује увођење финансијског деривата у трговину, односно забрањује даљу трговину финансијским дериватом чија је трговина започета на берзи, ако је то потребно ради заштите инвеститора.

Члан 175.

(1) На трговину финансијским дериватима, забрану злоупотребе повјерљивих информација и измиривање обавеза из послова закључених у трговини тим инструментима сходно се примјењују одредбе овог закона о трговању хартијама од вриједности и измирењу обавеза из послова закључених у трговању хартијама од вриједности.

(2) Обрачун и поравнање трговине финансијским дериватима врше се на берзи.

1.9. Надзор над радом берзе

Члан 176.

(1) Надзор над радом берзе врши Комисија у складу са овим законом и својим правилником.

(2) У поступку из става 1. овог члана Комисија може да прегледа акте, пословне књиге и друге документе берзе.

Члан 177.

Ако у поступку надзора утврди незаконитости или неправилности, Комисија даје налоге и рокове за њихово отклањање и предузима мјере из члана 266. до 268. овог закона.

1.10. Одузимање дозволе

Члан 178.

(1) Комисија одузима берзи дозволу за рад ако:

- а) своју дјелатност не обавља дуже од три мјесеца,
- б) је дозвола за рад прибављена на основу неистинитих података,
- в) не обавља послове у вези са хартијама од вриједности у складу са овим законом,
- г) престане да испуњава услове прописане за добијање дозволе за рад,
- д) прекрши обавезу забране манипулације,
- ђ) не отклони утврђене незаконитости, односно неправилности у року који је одређен рјешењем Комисије,
- е) обавијести Комисију о престанку обављања дјелатности и поднесе захтјев за брисање из регистра дозвола издатих за рад берзе.

(2) Кад Комисија одузме берзи дозволу за рад, покренуће поступак њене ликвидације, у складу са законом.

1.11. Обавјештавање и јавност рада берзе

Члан 179.

(1) Берза обавјештава Комисију о:

- а) оствареном промету,
- б) чланству на берзи,
- в) уврштењу и искључењу хартија од вриједности на берзи.

(2) Ближе елементе обавјештења из става 1. овог члана прописује Комисија.

(3) Берза је дужна да достави Комисији извјештаје о финансијском пословању берзе и извјештај ревизора.

(4) Берза је дужна да обавијести Комисију о промјенама основног капитала берзе и промјенама акционара берзе.

(5) Берза је дужна да Комисији без накнаде омогући праћење трговања у берзанском систему трговања у стварном времену.

(6) Комисија може да пропише обавезу достављања и других извјештаја, односно података о трговању на берзи и њеном пословању.

Члан 180.

Берза је овлашћена да информише јавност о трговању хартијама од вриједности и подацима које је обавезна да објављује на основу овог закона, прописа Комисије и својих општих аката.

1.12. Обавеза чувања пословне тајне и посебна ограничења

Члан 181.

(1) На чланове органа и запослене у берзи сходно се примјењују одредбе члана 269. и члана 270. овог закона.

(2) Берза је дужна да најмање једном годишње информише лица из става 1. овог члана о њиховим обавезама у вези чувања пословне тајне.

Члан 182.

Берза је дужна да једном мјесечно Комисији поднесе извјештај о стицањима или отуђењима хартија од вриједности од стране чланова управног и надзорног одбора, директора и запослених на берзи.

Члан 183.

Директор и запослени на берзи не могу бити чланови органа управљања, ни запослени код берзанских посредника или емитента чијим се хартијама од вриједности тргује на берзи.

1.13. Престанак рада берзе

Члан 184.

У случају покретања стечајног поступка или престанка рада берзе Комисија је овлашћена да предузме мјере за безбједност података о хартијама од вриједности који се налазе у берзи.

2. Друго уређено јавно тржиште

Члан 185.

(1) Берзански посредници могу уговором, у складу са законом, успостављати друго уређено јавно тржиште на којем се промет хартија од вриједности, које нису уврштене на берзанско тржиште, обавља по унапријед утврђеним правилима.

(2) Одредбе овог закона којим се регулише оснивање и рад берзе сходно се примјењују и на друго уређено јавно тржиште.

Члан 186.

- (1) Захтјев за уврштавање хартија од вриједности у промет на другом уређеном јавном тржишту може поднијети емитент и берзански посредник.
- (2) Комисија прописује податке које је емитент дужан објавити приликом уврштења хартија од вриједности у промет на другом уређеном јавном тржишту.

Члан 187.

- (1) Друго уређено јавно тржиште дужно је да у дневним новинама доступним на цијелој територији Републике Српске објављује податке о закљученим пословима, са бројем остварених трансакција, бројем и цијенама хартија од вриједности.
- (2) Друго уређено јавно тржиште дужна су да Комисији достављају извјештај о закљученим пословима.
- (3) Садржај извјештаја, рокове и начин извјештавања из става 2. овог члана прописује Комисија.

VI ЦЕНТРАЛНИ РЕГИСТАР ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 188.

- (1) Централни регистар хартија од вриједности (у даљем тексту: Регистар), је правно лице са јавним овлашћењима за послове из члана 189. став 1. овог закона, које води базу података у којој се уписују, воде и чувају подаци о хартијама од вриједности, власницима, правима и ограничењима права на хартијама од вриједности, у складу са законом, прописима Комисије и општим актима Регистра.
- (2) За емитента чијим акцијама се јавно тргује на организованом тржишту хартија од вриједности књигу акционара води Регистар.

Члан 189.

- (1) Регистар обавља следеће послове:
 - а) регистрацију и чување података о хартијама од вриједности и њиховим власницима и свим трансакцијама у погледу преноса власништва или промјене статуса хартија од вриједности,
 - б) регистрацију и чување података о стицању власништва и других права из хартија од вриједности,
 - в) упис и брисање права трећих лица на хартијама од вриједности, као и упис и брисање забране права располагања на основу уговора, судских одлука и одлука надлежних органа,
 - г) отварање и вођење рачуна емитената, вођење књиге акционара, отварање и вођење рачуна власника хартија од вриједности, као и издавање извјештаја, извода и потврда о стању и промјенама на тим рачунима,
 - д) отварање и вођење рачуна берзанском посреднику и другим члановима Регистра,
 - ђ) обрачун, поравнање и пренос хартија од вриједности на основу послова са хартијама од вриједности закљученим на берзи и другом уређеном јавном тржишту,
 - е) пренос хартија од вриједности на основу уговора, судских одлука и одлука других надлежних органа.

(2) Регистар може обављати послове депозитара приватизационих инвестиционих фондова и инвестиционих фондова и друге послове за које добије сагласност Комисије.

Члан 190.

(1) У обављању послова из члана 189. став 1. овог закона, Регистар примјењује одредбе Закона о општем управном поступку, а о подацима које води и чува у складу са овима законом издаје овлашћеном лицу сљедеће јавне исправе:

- а) листу акционара,
- б) извјештај на основу којег се остварује право гласа на скупштини акционара, према одредбама закона,
- в) потврду о власништву на хартијама од вриједности и
- г) извод о стању на рачуну.

(2) Регистар прописује коју врсту података садрже исправе из става 1. овог члана.

(3) Акти Регистра су коначни и против њих се може покренути управни спор.

Члан 191.

На пословање Регистра, избор, надлежност и рад органа Регистра и доношење општих аката, примјењују се одговарајуће одредбе закона, којима се регулише оснивање и пословање акционарских друштава, ако овим законом није другачије одређено.

1. Оснивање регистра

Члан 192.

(1) Регистар се оснива као акционарско друштво.

(2) Услови за оснивање Регистра су:

- а) обезбијеђен минималан износ основног капитала прописан овим законом, као и одговарајући пословни простор,
- б) обезбијеђена кадровска, техничка и организациона оспособљеност за обављање послова Регистра.

(3) Одговарајући пословни простор у смислу става 2. овог члана обезбјеђује се преносом права својине на пословном простору или уступањем права коришћења пословног простора уговором о закупу.

(4) Под кадровском оспособљеношћу Регистра у смислу става 2. овог члана подразумијева се да су у Регистру запослена лица квалификована за обављање послова у оквиру дјелатности Регистра.

(5) Под техничком оспособљеношћу Регистра у смислу става 2. овог члана подразумијева се да Регистар посједује одговарајући информациони систем за послове регистра, као и систем и методологију за јавно објављивање података.

(6) Под организационом оспособљеношћу Регистра у смислу става 2. овог члана подразумијева се постојање организационих дијелова за ефикасно и јединствено обављање послова у Регистру.

(7) Послове обрачуна и поравнања у вези са пословима који су закључени на берзи и другом уређеном јавном тржишту Регистар обавља у посебном организационом дијелу (у даљем тексту: одјељење за обрачун и поравнање).

(8) За обављање послова из става 7. овог члана Регистар може да има отворен посебан пословни рачун и да у пословним књигама обезбиједи посебну евиденцију и податке о пословању тог организационог дијела, у складу са прописима Комисије.

Члан 193.

- (1) Акције Регистра су редовне акције и гласе на име.
- (2) Акцијама Регистра не може се трговати на берзи или другом уређеном јавном тржишту.
- (3) Акције Регистра могу се стицати, отуђивати, преносити и залагати само на основу претходно прибављеног одобрења Комисије.

Члан 194.

- (1) Акционар Регистра може бити Република Српска, берза, друго уређено јавно тржиште, берзански поредник, друштво за управљање инвестиционим фондом и друго правно лице која добије одобрење Комисије.
- (2) Поједини акционар Регистра из става 1. овог члана, посредно или непосредно може стећи највише 10% од укупног броја емитованих акција Регистра.
- (3) Изузетно од става 2. овог члана Република Српска, берза и друго уређено јавно тржиште може стећи до 25% од укупног броја емитованих акција Регистра.

Члан 195.

- (1) Основни капитал Регистра износи најмање 1.000.000 КМ.
- (2) Нето капитал Регистра не може бити мањи од износа утврђеног у ставу 1. овог члана.

Члан 196.

- (1) Регистар може обављати послове из члана 189. овог закона само на основу дозволе Комисије.
- (2) Дозволу из става 1. овог члана Комисија издаје ако су испуњени услови из овог закона и прописа Комисије.

2. Општи акти регистра

Члан 197.

- (1) Општи акти Регистра су статут, правилници, цјеновник и други општи акти којима се уређује пословање Регистра.
- (2) Комисија даје сагласност на опште акте из става 1. овог члана, као и на измјене и допуне тих аката.
- (3) Општи акти из става 2. овог члана објављују се у Службеном гласнику након добијања сагласности Комисије и ступају на снагу у року од осам дана од дана објављивања.

Члан 198.

Регистар општим актима утврђује:

- а) начин и поступак регистрације хартија од вриједности, начин отварања рачуна емитената и рачуна власника хартија од вриједности,
- б) права и обавезе по основу чланства,
- в) начин обрачуна, поравнања и обезбјеђење испуњења обавеза, насталих на основу послова са хартијама од вриједности закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту,
- г) начин вођења посебних новчаних рачуна,
- д) начин формирања и услове коришћења средстава гарантног фонда и друга правила о превладавању ризика неиспуњења обавеза појединог члана Регистра,
- ђ) начин уписа и брисање права трећих лица на хартијама од вриједности,
- е) начин уписа и брисање забране права располагања на основу уговора, судских одлука и одлука других надлежних органа,
- ж) начин преноса хартија од вриједности на основу уговора, судских одлука и одлука других надлежних органа,
- з) начин обављања послова депозитара приватизационих инвестиционих фондова и инвестиционих фондова,
- и) начин архивирања документације и чување података у електронском облику,
- ј) начин и поступак обавјештавања власника хартија од вриједности, емитената и чланова Регистра, као и друге облике увида у јавност рада Регистра,
- к) висину накнаде за услуге које обавља Регистар.

Члан 199.

Општи акти из члана 198. примјењују се на сваког члана Регистра, емитента и свако лице чије је право и обавеза настала у вези са хартијама од вриједности.

Члан 200.

Детаљнији поступак примјене и провођења општих аката, Регистар одређује упутствима, које доноси управни одбор или директор Регистра.

3. Органи регистра

Члан 201.

- (1) Органи Регистра су скупштина, управни и надзорни одбор и директор.
- (2) Управни одбор се састоји од најмање пет чланова, а надзорни одбор од најмање три члана.
- (3) За чланове управног и надзорног одбора могу бити изабрана лица која имају високу стручну спрему економске, правне или електротехничке струке и најмање пет година радног стажа у струци.
- (4) За директора Регистра може бити именовано лице које има високу стручну спрему економског или правног смјера, пет година радног стажа у области тржишта капитала, одговарајуће стручно знање и лична својства која га чине достојним за обављање ове функције.
- (5) Избор чланова управног и надзорног одбора и директора врши се на основу претходно проведеног јавног конкурса.

(6) Мандат чланова управног и надзорног одбора и директора траје пет година, уз могућност поновног избора.

(7) Комисија даје сагласност на избор и именовање чланова управног и надзорног одбора и директора Регистра.

Члан 202.

Чланови управног и надзорног одбора и директор не могу :

- а) бити у међусобном сродству или браку,
- б) бити лица која су правоснажно осуђена за кривично дјело против привреде и платног промета, против службене дужности и за кривично дјело прописано овим законом или им је изречена или траје мјера забране обављања послова са хартијама од вриједности,
- в) посједовати директно или индиректно више од 5% удјела у основном капиталу правних лица којима Комисија даје дозволу за обављање послова,
- г) обављати дјелатност или проводити активности које су у супротности са начелима заштите инвеститора, самосталности и непристрасности рада Регистра.

4. Члан регистра

Члан 203.

(1) Члан Регистра може бити банка, берзански посредник, берза, друго уређено јавно тржиште, друштво за управљање инвестиционим фондом, емитент хартија од вриједности, Централна банка Босне и Херцеговине, те страна банка и страни берзански посредник ако има дозволу Комисије.

(2) Пријем у чланство врши се на основу захтјева и документације прописане законом, прописима Комисије и општим актима Регистра.

Члан 204.

(1) Члан Регистра има право увида у дио електронске евиденције података у систему Регистра који је повезан са његовом идентификационом ознаком у складу са овим законом, прописима Комисије и општим актима Регистра.

(2) Члан Регистра – берзански посредник подноси писмене налоге Регистру, односно уноси електронске налоге у систем Регистра у складу са прописима Комисије и општим актима Регистра.

(3) Члан Регистра – берзански посредник за подношење, односно унос налога из става 2. овог члана мора посједовати налог клијента или имати други правни основ у складу са прописима Комисије и општим актима Регистра.

(4) Члан Регистра има право издавања извода из електронске евиденције података коју води Регистар о стању на рачуну клијента који је отворен код тог члана Регистра.

(5) Чланови Регистра, код испуњавања обавеза насталих на основу послова закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту, морају да поступају у складу са законом, прописима Комисије, општим актима и упутствима Регистра.

Члан 205.

(1) Члан Регистра одговара власнику, односно другом титулару права на хартијама од вриједности које су предмет уписа у Регистар, за штету проузроковану пропуштањем уноса или неправилним уносом налога, према начелу претпостављене одговорности.

(2) Члан Регистра није одговоран за штету из става 1. овог члана ако докаже да узроке, који су довели до пропуштања уноса или неправилан унос налога из његове надлежности, није било могуће предвидјети, спријечити или избјећи.

(3) Члан Регистра није одговоран за штету из става 1. овог члана ако докаже да су пропуштање уноса или неправилан унос налога, проузроковани поступцима власника, другог титулара права или трећег лица, које није било могуће предвидјети, спријечити или избјећи.

Члан 206.

Хартије од вриједности и новчана средства власника и чланова Регистра не улазе у имовину Регистра ни у стечајну или ликвидациону масу и не могу бити предмет извршења у поступцима против Регистра.

Члан 207.

(1) Ако члан Регистра не испуњава обавезе настале на основу послова са хартијама од вриједности, закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту или ако крши одредбе закона, прописе Комисије и опште акте Регистра, Регистар га може привремено или трајно искључити из чланства Регистра.

(2) Услови и поступак за искључење утврђују се општим актима Регистра.

5. Пословање регистра

Члан 208.

(1) Регистар се не смије бавити трговином хартијама од вриједности за свој рачун, давати савјете о хартијама од вриједности или улагању у хартије од вриједности, нити давати мишљење о повољности и неповољности купопродаје хартија од вриједности.

(2) Под трговином из става 1. овог члана не сматра се куповина хартија од вриједности за потребе обрачуна и поравнања.

(3) Изузетно од ограничења из става 1. овог члана Регистар може стицати акције у поступку стратешког повезивања са другим регистром хартија од вриједности, уз сагласност Комисије.

(4) Регистар је овлашћен да јавно износи предности регистрације хартија од вриједности, укључења хартија од вриједности на берзу и трговања тим хартијама.

5.1. Вођење регистра хартија од вриједности

Члан 209.

У Регистар се уписују:

- а) хартије од вриједности,
- б) права из хартија од вриједности и њихови власници,
- в) права трећих лица на хартијама од вриједности и титулари тих права,
- г) забране и ограничења преноса хартија од вриједности.

Члан 210.

- (1) У Регистру се отварају и воде слjedeћи рачуни:
 - а) рачуни власника хартија од вриједности,
 - б) рачуни емитента,
 - в) рачуни за депоновање хартија од вриједности,
 - г) рачуни чланова Регистра и њихових клијената,
 - д) кастоди рачуни и
 - ђ) други рачуни неопходни за обављање послова Регистра, а у складу са општим актима Регистра.
- (2) На рачунима из става 1. овог члана врши се:
 - а) вођење стања хартија од вриједности,
 - б) уписивање и пренос права из хартија од вриједности,
 - в) уписивање права трећих лица,
 - г) уписивање ограничења преноса и забрана располагања и
 - д) уписивање других ограничења и забрана у складу са законом.

Члан 211.

- (1) Регистар уписује права из хартија од вриједности у складу са одлуком о емисији и законом.
- (2) Уписивање права врши се на начин, у роковима и под условима утврђеним општим актима Регистра.
- (3) Права власника из хартија од вриједности имају дејство према трећим лицима од дана уписа у Регистар.

5.2. Обрачун и поравнање послова закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту

Члан 212.

- (1) Чланови у систему обрачуна и поравнања могу бити чланови берзе, односно другог уређеног јавног тржишта и кастоди банке.
- (2) Пријем у чланство врши се у складу са општим актима Регистра.
- (3) Чланови у систему обрачуна и поравнања, код испуњавања обавеза насталих на основу послова закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту, морају поступати у складу са законом, прописима Комисије и општим актима Регистра.

Члан 213.

Чланови система обрачуна и поравнања одговорни су власницима за штету насталу давањем незаконитих и нетачних налога на основу којих су закључени послови који су предмет обрачуна и поравнања.

Члан 214.

- (1) Ако члан система обрачуна и поравнања не испуњава обавезе настале на основу послова са хартијама од вриједности, закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту или ако крши одредбе закона, прописе Комисије и опште акте Регистра, Регистар га може привремено или трајно искључити из чланства система обрачуна и поравнања.

(2) Услови и поступак за искључење утврђују се општим актима Регистра.

Члан 215.

(1) Обрачун и поравнање послова закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту врши се на основу извјештаја о закљученим пословима које доставља берза и друго уређено јавно тржиште.

(2) Регистар не одговара за штету која настане због нетачности података у извјештају из става 1. овог члана овог члана.

(3) Новчане обавезе чланова система обрачуна и поравнања које су настале на основу послова са хартијама од вриједности закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту, а која улазе у обрачун и поравнање, извршавају се преко рачуна за обрачун и поравнање.

Члан 216.

На одговорност члана система обрачуна и поравнања сходно се примјењују одредбе члана 205. овог закона.

Члан 217.

(1) Регистар је дужан да формира гарантни фонд ради обезбјеђења испуњења обавеза по основу послова са хартијама од вриједности закљученим на берзи и другом уређеном јавном тржишту.

(2) Гарантни фонд чине уплате чланова који користе услуге обрачуна и поравнања.

(3) Средства гарантног фонда користе се за испуњење обавеза чланова, ако своје обавезе не изврше у роковима утврђеним општим актима Регистра.

(4) Средства гарантног фонда не могу се користити у друге сврхе, нити могу бити предмет извршења против члана, односно против Регистра.

(5) Начин уплате и употребе средстава гарантног фонда прописује Регистар општим актом.

5.3. Уписивање преноса права из хартија од вриједности

Члан 218.

(1) Пренос права из хартија од вриједности на основу послова закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту врши се на основу извјештаја одјељења за обрачун и поравнање у облику и на начин који прописује Регистар.

(2) Пренос хартија од вриједности и новца по основу обрачуна и поравнања послова обављених на берзи и другом уређеном јавном тржишту врши се истовремено по принципу „испурука по плаћању“ („delivery versus payment“).

(3) Пренос хартија од вриједности у вези са пословима који су закључени на берзи и другом уређеном јавном тржишту не може трајати дуже од три радна дана од дана закључења посла.

Члан 219.

(1) Пренос права из хартија од вриједности на основу акта надлежног органа врши се у складу са подацима из тог акта.

(2) Надлежни орган је дужан да, на захтјев Регистра, достави податке неопходне за уписивање преноса права из хартија од вриједности.

(3) Уписивање података врши Регистар по службеној дужности или по захтјеву лица које има правни интерес.

(4) За тачност података уписаних у налог у односу на податке из акта из става 1. овог члана, одговоран је Регистар.

Члан 220.

(1) Пренос права из хартија од вриједности на основу уговора о поклону врши се на основу података из уговора, овјереног код надлежног органа.

(2) Налог за пренос права из хартија од вриједности подноси поклонодавац, поклонопримац или берзански посредник, на обрасцу налога који утврђује Регистар

(3) Комисија прописује круг сродника између којих се може вршити пренос хартија од вриједности на основу уговора о поклону.

(4) За тачност података из налога одговоран је подносилац налога.

5.4. Уписивање права трећих лица на хартијама од вриједности

Члан 221.

Упис и брисање права трећих лица на хартијама од вриједности Регистар врши у складу са овим законом, прописима Комисије и општим актима Регистра.

Члан 222.

(1) Упис права трећих лица на хартијама од вриједности Регистар врши по службеној дужности или по налогу власника хартија од вриједности.

(2) Ако налог за упис права трећих лица на хартијама од вриједности подноси власник, уз налог се подноси документ који доказује правни основ.

Члан 223.

(1) Налог за упис заложног права на хартијама од вриједности, обавезно садржи:

- а) податке о заложном дужнику и заложном повјериоцу,
- б) висину и доспјелост потраживања које се обезбјеђује заложним правом, и
- в) податке о хартијама од вриједности које су предмет залогe.

(2) Ако се заложно право уписује ради обезбјеђења туђег дуга, налог садржи и податке о дужнику.

Члан 224.

(1) Правни основ за упис заложног права на хартијама од вриједности у Регистар може да буде:

- а) закон,
- б) судска одлука, и
- в) уговор о залогу хартија од вриједности ако се обезбјеђује потраживање из уговора у привреди.

(2) На хартијама од вриједности једног власника, на којима је у Регистру већ уписано заложно право, не може се уписати ново заложно право.

(3) На заложно право у смислу овог закона примјењују се одредбе Закона о облигационим односима о залогу на покретним стварима, ако овим законом није друкчије прописано.

Члан 225.

(1) Налог из члана 223. овог закона може да садржи и одредбе о томе ко има право на дивиденду и друге приходе од заложене хартије од вриједности.

(2) Ако налог за упис заложног права не садржи одредбе из става 1. овог члана, сматра се да право на дивиденду и друге приходе од заложене хартије од вриједности има заложни повјерилац.

Члан 226.

(1) Ако дужник из уговора из члана 224. став 1. тачка в) не испуни своју обавезу обезбијеђену заложним правом, заложни повјерилац има право да на организованом тржишту прода заложене хартије од вриједности у року од осам дана од дана када је писмено, препорученом пошиљком, упозорио дужника.

(2) У случају из става 1. овог члана, заложни повјерилац подноси Регистру налог за продају заложених хартија од вриједности и у том налогу одређује берзанског посредника којем даје овлашћење да за његов рачун прода заложене хартије од вриједности на организованом тржишту.

(3) Уз налог за продају заложених хартија од вриједности, заложни повјерилац Регистру доставља изјаву о висини свог потраживања по основу главног дуга и доказ да је дужника и заложног дужника, када то није исто лице, писмено упозорио да ће покренути поступак продаје заложених хартија од вриједности.

(4) Берзански посредник, којег је заложни повјерилац овластио за продају заложених хартија у складу са овим чланом, може одбити извршење налога најкасније сљедећег радног дана од пријема обавјештења Регистра да га је заложни повјерилац овластио за продају заложених хартија од вриједности.

(5) Из износа који се добије продајом заложених хартија од вриједности прво се намирују трошкови продаје, а затим заложни повјерилац до висине свог потраживања по основу укупног дуга.

(6) Потраживање повјериоца по основу камате намирује се према обрачуну камате који сачињава банка или овлашћени судски вјештак.

(7) Намирење повјериоца који је заложно право стекао на основу закона или судске одлуке врши се у складу са посебним прописима.

Члан 227.

(1) Брисање заложног права на хартијама од вриједности врши се на основу налога заложног повјериоца или власника хартија од вриједности.

(2) Садржину налога из става 1. овог члана прописује Регистар.

(3) Уз налог власника хартија од вриједности из става 1. овог члана, прилаже се овјерена изјава заложног повјериоца да дозвољава брисање заложног права или правоснажна судска одлука која замјењује такву изјаву.

Члан 228.

У случају промјене броја хартија од вриједности усљед смањења капитала, спајања, подјеле и конверзије хартија од вриједности, заложно право на хартијама од вриједности преноси се на сразмјерни дио хартија од вриједности које су настале том радњом, о чему Регистар обавјештава заложног повјериоца и заложног дужника у року од три радна дана од извршеног уписа.

Члан 229.

(1) Право на плодуживање на хартијама од вриједности стиче се уписом у Регистар на основу налога власника хартија од вриједности и правног посла којим власник хартија од вриједности преноси на треће лице право на дивиденду и друге приходе од хартија од вриједности.

(2) Ако није другачије уговорено, сматра се да је плодуживање за физичка лица установљено до краја живота плодуживаоца.

(3) У случају да тражи брисање права плодуживања прије истека рока на који је ово право установљено, власник хартија од вриједности је дужан да уз налог приложи овјерену изјаву корисника права плодуживања којом дозвољава брисање тог права или правоснажну одлуку суда која замјењује такву изјаву.

5.5. Упис и брисање забране права располагања на основу уговора, судских одлука и одлука надлежних органа

Члан 230.

Упис и брисање забране права располагања на основу уговора, судских одлука и одлука надлежних органа Регистар врши у складу са овим законом, прописима Комисије и општим актима Регистра.

5.6. Чување података, одговорност Регистра и одговорна лица

Члан 231.

(1) Регистар је дужан да информациони систем и податке којима располаже заштити од неовлашћеног коришћења, измјена или губитка.

(2) Регистар је дужан да трајно чува документацију и податке уписане на електронским медијима, ако овим законом није другачије прописано.

(3) Регистар је дужан да обезбиједи сигурност непрекидног функционисања информационог система формирањем секундарне базе података и секундарног рачунарског система, чиме се обезбјеђује континуитет његовог рада у случају пожара, поплаве и других околности које ремете нормално функционисање.

Члан 232.

(1) Регистар одговара емитенту, односно власнику хартија од вриједности за штету која настане због нетачности или губитка података неизвршењем или неправилним извршењем налога, као и кршењем других обавеза прописаних овим законом, према начелу претпостављене одговорности.

(2) Регистар није одговоран за штету из става 1. овог члана ако докаже да узроке, који су довели до неизвршења или неправилног извршења налога, као и кршења других обавеза из његове надлежности, није било могуће предвидјети, спријечити или избјећи.

(3) Регистар није одговоран за штету из става 1. овог члана ако докаже да су неизвршење или неправилно извршење налога, као и кршење других обавеза из његове надлежности, узроковани поступцима емитента, односно власника, члана Регистра или трећег лица, које није било могуће предвидјети, спријечити или избјећи.

Члан 233.

Актура Регистра морају бити одређена лица која одговарају за тачност података и исправност појединих поступака у вези са хартијама од вриједности те обим њихове одговорности.

6. Надзор над радом регистра

Члан 234.

(1) Надзор над радом и пословањем Регистра врши Комисија.

(2) У поступку из става 1. овог члана, Комисија може да прегледа акте, пословне књиге и друге документе Регистра.

Члан 235.

Ако у поступку надзора утврди незаконитости или неправилности, Комисија даје налоге и рокове за њихово отклањање и предузима мјере из члана 265. до 267. овог закона.

Члан 236.

(1) Ако у поступку надзора утврди незаконитости у пословању Регистра, Комисија је овлаштена да донесе рјешење којим одузима дозволу за обављање послова из члана 189. овог закона.

(2) Комисија може Регистру одузети дозволу ако:

- а) више не испуњава услове прописане овим законом за издавање дозволе, а извјесно је да у дужем временском раздобљу неће бити у могућности исте испунити,
- б) обавља послове за које није овлашћен дозволом Комисије и одредбама овог закона,
- в) учестало крши одредбе овог закона,
- г) не примјењује, нема или поступа у супротности са законом, другим прописима, актима Комисије и својим актима,
- д) не отклони утврђене незаконитости, односно неправилности у року утврђеном рјешењем Комисије.

7. Обавјештавање, јавност рада и доступност података из Регистра

Члан 237.

Регистар је овлашћен да информисе јавност о регистрацији хартија од вриједности и подацима које је дужан да објављује на основу овог закона, прописа Комисије и општих аката Регистра.

Члан 238.

- (1) Власник хартија од вриједности, депозитар инвестиционог фонда и кастоди банка имају право увида у податке из члана 209. овог закона и податке о историји уписа хартија од вриједности који се воде у Регистру.
- (2) Емитент хартија од вриједности има право увида у податке из члана 209. овог закона и податке о историји уписа хартија од вриједности који се воде у Регистру за хартије од вриједности које је емитовао.
- (3) Подаци из књиге акционара су јавно доступни, осим матичног броја власника и броја власничког рачуна.
- (4) Регистар је дужан да списак акционара емитента хартије од вриједности учини доступним јавности на начин и под условима које пропише Комисија.
- (5) Комисија има право увида у све податке који се воде у Регистру, без ограничења.
- (6) Правосудни и управни органи имају право увида у податке из Регистра у оквиру законских овлашћења.
- (7) Свако лице које докаже правни интерес има право увида у историју трансакција за одређену хартију од вриједности.

Члан 239.

- (1) Регистар је дужан да на начин и у обиму који је прописао обавјештава:
 - а) емитента хартија од вриједности - о хартијама од вриједности емитента које се воде у регистру и власницима тих хартија,
 - б) власнике - о стању и промјенама на њиховом рачуну хартија од вриједности,
 - в) чланове - о битним подацима о пословима са хартијама од вриједности које су предузели за свој или за рачун клијента.
- (2) Регистар је дужан да доставља Комисији извјештаје о раду у року, на начин и са садржајем које прописује Комисија.
- (3) Емитент хартија од вриједности дужан је да обавијести Регистар о свим промјенама података који се воде у Регистру у року од седам дана од настанка промјена, односно од дана уписа промјене у судски регистар, ако је уписивање такве промјене у судски регистар прописано посебним законом.

8. Обавеза чувања пословне тајне и посебна ограничења

Члан 240.

- (1) На чланове органа и запослене у Регистру примјењују се одредбе члана 269. и 270. овог закона које регулишу чување пословне тајне запослених и чланова Комисије.
- (2) Регистар је дужан да најмање једном годишње информира лица из става 1. овог члана о њиховим обавезама у вези чувања пословне тајне.

Члан 241.

Регистар је дужан да једном мјесечно Комисији поднесе извјештај о стицањима или отуђењима хартија од вриједности од стране чланова управног и надзорног одбора, директора и запослених у Регистру.

Члан 242.

Запослени у Регистру не могу бити чланови органа управљања ни запослени код берзанског посредника, односно емитента чије су хартије од вриједности уписане у Регистру.

9. Престанак рада

Члан 243.

У случају покретања стечајног поступка или престанка рада Регистра Комисија је овлашћена да предузме мјере за безбједност података који се налазе у Регистру.

VII КОМИСИЈА ЗА ХАРТИЈЕ ОД ВРИЈЕДНОСТИ

1. Статус и организација Комисије

Члан 244.

(1) Комисија за хартије од вриједности Републике Српске је стално и независно правно лице, основано ради уређивања и контроле емитовања и промета хартија од вриједности, чије су надлежности и обавезе утврђене овим законом.

(2) Сједиште Комисије је у Бањој Луци.

Члан 245.

(1) У обављању послова утврђених законом Комисија за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске.

(2) Комисија подноси Народној скупштини Републике Српске годишњи извјештај о свом раду и стању на тржишту хартија од вриједности.

Члан 246.

(1) Комисију чине предсједник, замјеник предсједника и три члана које именује Народна скупштина Републике Српске.

(2) Приједлог за именовање предсједника, замјеника предсједника и чланова Комисије (у даљем тексту: чланови Комисије) подноси Народној скупштини предсједник Републике Српске, а на основу претходно проведеног конкурса у складу са законом.

(3) Мандат чланова Комисије траје пет година.

(4) Исто лице може бити више пута именовано у састав Комисије.

(5) Приликом именовања новог сазива чланова Комисије именују се најмање два члана из претходног мандата, ако испуњавају критерије конкурса из става 2. овог члана.

Члан 247.

За члана Комисије може бити именовано лице које има високу стручну спрему економског или правног смјера, 10 година радног стажа у тој спреси, од чега 5 година у области тржишта капитала, одговарајуће стручно знање и лична својства која га чине достојним за обављање ове функције.

Члан 248.

(1) Чланови Комисије не могу:

- а) бити у међусобном сродству или браку,
 - б) бити лица која су кажњавана за дјела која су неспојива са радом у Комисији,
 - в) обављати дужност у политичкој странци и учествовати у политичким активностима које су неспојиве са радом у Комисији,
 - г) посједовати, директно или индиректно, више од 5% удјела у капиталу правних лица, којима Комисија даје дозволу за обављање послова,
 - д) бити чланови органа правних лица којима Комисија даје дозволу за обављање послова или дјелатности, као ни емитената хартија од вриједности,
 - ђ) обављати дјелатност или проводити активности које су у супротности са начелима заштите инвеститора или самосталности рада Комисије.
- (2) На запослене у стручној служби примјењују се одредбе члана 248. овог закона.

Члан 249.

- (1) Чланови Комисије могу се именовати само уз њихову писмену сагласност.
- (2) У писменој сагласности лица из става 1. овог члана дају изјаву да не постоје сметње у смислу члана 248. овог закона.
- (3) Чланови Комисије су стално запослени у Комисији.

Члан 250.

- (1) Члан Комисије може бити разријешен прије истека мандата ако:
- а) то сам захтијева,
 - б) трајно изгуби способност обављања дужности,
 - в) почини кривично дјело против привреде и платног промета, против службене дужности као и кривично дјело прописано овим законом,
 - г) обавља дјелатност или проводи активности које су неспојиве са дужношћу члана Комисије,
 - д) се утврди да не испуњава услове за именовање утврђене овим законом.
- (2) Прије доношења одлуке о разрјешењу члану Комисије мора се омогућити изјашњење о разлозима разрјешења.
- (3) Истовремено са разрјешењем у складу са ставом 1. овог члана, именује се друго лице за члана Комисије, на начин и по поступку утврђеним овим законом.
- (4) У случају из става 3. овог члана, друго лице именује се за период до истека мандата његовог претходника.

Члан 251.

Чланови Комисије и запослени у Комисији не могу бити гоњени за кривична дјела, нити се сматрати одговорним у грађанско-правном поступку због било које радње предузете у доброј намјери током обављања својих дужности и у оквиру законских овлашћења.

2. Начин рада Комисије

Члан 252.

- (1) Комисија одлучује у сједницама.
- (2) Комисија пуноважно одлучује већином гласова укупног броја чланова, а члан Комисије не може бити уздржан од гласања.

(3) Чланови Комисије изузимају се од гласања приликом одлучивања о захтјевима правних лица у којима имају власничко учешће.

Члан 253.

(1) Предсједник заступа Комисију и руководи њеним радом, а у његовој одсутности замјеник предсједника.

(2) Предсједник Комисије:

- а) потписује прописе и акте из надлежности Комисије,
- б) доноси појединачне акте који се односе на учеснике у промету хартија од вриједности,
- в) заступа и представља Комисију према другим институцијама и учесницима у промету хартија од вриједности,
- г) сазива сједнице и предсједава њиховим радом,
- д) одговоран је за провођење прописа Комисије,
- ђ) одлучује о заснивању и престанку радног односа, платама и извршавању обавеза запослених у стручним службама.

(3) Комисија има стручну службу, чија се организација утврђује Статутом.

Члан 254.

(1) Комисија доноси Статут, на који сагласност даје Влада Републике Српске.

(2) Статутом Комисије се посебно уређују: организација и начин обављања послова Комисије, овлашћење за заступање и представљање Комисије, права, обавезе и одговорности чланова и запослених у стручним службама Комисије, начин обезбјеђења средстава за рад, начин доношења општих и појединачних аката и друга питања значајна за рад Комисије.

(3) Ради спровођења и извршавања послова утврђених овим и другим законом, Комисија доноси правилнике, наредбе, упутства, правила и друге опште акте.

(4) Статут и општи акти Комисије из става 3. овог члана, објављују се у “Службеном гласнику Републике Српске“ и ступају на снагу у року од осам дана од дана објављивања.

Члан 255.

(1) Регистри које води Комисија су јавни.

(2) Комисија правилником ближе утврђује садржај, начин вођења и начин остваривања увида у регистре из овог члана.

Члан 256.

Комисија може доносити ставове, мишљења као и друге облике јавних саопштења, када је то потребно ради примјене и спровођења појединих одредаба овог закона и других закона који регулишу област хартија од вриједности и надлежност Комисије.

Члан 257.

(1) У рјешавању у управним стварима Комисија примјењује одредбе Закона о општем управном поступку, ако овим законом није друкчије одређено.

(2) Управни акти Комисије су коначни.

(3) Против управних аката може се покренути управни спор пред надлежним судом у складу са Законом о управним споровима.

(4) Управни акти из става 3. овог члана, објављују се у складу са Статутом и Пословником Комисије.

Члан 258.

Комисија може бити члан и учествовати у раду домаћих и међународних организација чије се активности односе на хартије од вриједности, ако то није у супротности са Уставом и законом.

3. Финансирање Комисије

Члан 259.

(1) Комисија доноси Тарифу накнада, којом утврђује висину накнада за послове из своје надлежности, на коју сагласност даје Влада Републике Српске.

(2) Средства за рад Комисије обезбјеђују се из накнада које се у складу са тарифом наплаћују за обављање послова из њене надлежности, као и из других прихода које Комисија оствари својим радом.

(3) Дјелатност Комисије може се финансирати из донација владиних и невладиних организација.

4. Надлежност Комисије

Члан 260.

Комисија је надлежна да:

- а) доноси опште акте у спровођењу овог и других закона, када је за то овлашћена законом,
- б) прати и проучава стање и кретање на тржишту хартија од вриједности и о томе обавјештава Народну скупштину Републике Српске,
- в) даје и одузима дозволе, одобрења и сагласности када је за то овлашћена овим и другим законима,
- г) контролише поштивање правила уобичајене трговине и лојалне конкуренције у трговини хартијама од вриједности,
- д) врши надзор над лицима којима даје дозволу за обављање послова и емитентима хартија од вриједности у поступку емисије, те налаже мјере за отклањање утврђених незаконитости и неправилности,
- ђ) прописује, организује, предузима и надгледа мјере којима осигурава ефикасно функционисање тржишта хартија од вриједности и заштиту интереса инвеститора;
- е) утврђује правила трговања хартијама од вриједности,
- ж) обуставља емисију и трговање појединим хартијама од вриједности и предузима друге мјере у случају када процијени да су тим активностима угрожени интереси инвеститора и јавности, или оне нису у складу са законом и другим прописима,
- з) прописује опште и посебне услове пословања које морају испуњавати правна лица којима Комисија даје дозволу за обављање послова или дјелатности,
- и) прописује обавезни садржај информација које морају бити објављене од стране емитената хартија од вриједности јавном понудом,
- ј) прописује обавезни садржај информација које се достављају Комисији или јавно објављују од стране учесника који учествују у трговању хартијама од вриједности,

- к) подноси надлежном надлежном органу пријаву против правних и физичких лица, за које у поступку надзора утврди постојање основа сумње о почињеном кривичном дјела или прекршају,
- л) спроводи претходне радње у случају повреде законских одредби и других прописа,
- љ) даје информације и шири знања о дјеловању тржишта хартија од вриједности,
- м) сарађује са сродним организацијама у иностранству,
- н) води књиге и регистре у складу са одредбама овог и других закона,
- њ) прописује висину накнада за обављање послова из своје надлежности,
- о) покреће иницијативу за доношење закона и других прописа из подручја емитовања хартија од вриједности и трговања хартијама од вриједности, даје приједлоге за измјене закона и других прописа из овог подручја, учествује у припремању других закона и прописа који су од интереса за учеснике тржишта хартија од вриједности, информише јавност о начелима на којима дјелује тржиште хартија од вриједности,
- п) даје мишљења у вези са провођењем прописа који садрже овлашћења Комисије, а на захтјев странака у поступку или лица које докажу свој правни интерес,
- р) предузима остале мјере и обавља друге послове у складу са законским овлашћењима.

Члан 261.

Физичка и правна лица дужна су да доставе све информације и исправе које од њих тражи Комисија у вршењу њених овлашћења и одговорности, на начин и у року који одреди Комисија.

5. Међусобна сарадња надзорних органа

Члан 262.

(1) Комисија, Министарство финансија Републике Српске, Агенција за банкарство Републике Српске и органи одговорни за надзор осталих финансијских институција у Републици Српској, међусобно сарађују и размјењују информације.

(2) Надзорни органи из става 1. овога члана морају се међусобно обавјештавати о неправилностима и незаконитостима које утврде током обављања надзора, ако су ти налази битни за рад другог надзорног органа.

(3) Сваки орган из става 1. овог члана дужан је да на захтјев другог органа, достави том органу све податке и информације о надзираном лицу потребне у поступку провођења надзора, те у поступку повезаном са издавањем или одузимањем дозволе или одобрења.

6. Овлашћења Комисије у провођењу поступка надзора

Члан 263.

(1) Комисија обавља надзор анализом и увидом у финансијске и друге извјештаје, пословну документацију те остале податке и евиденције које су надзирана лица обавезна водити или достављати Комисији према одредбама овог и других закона и прописима Комисије, као и узимањем изјава и изјашњења од одговорних лица и осталих радника у надзираном правном лицу, као и од других физичких лица која имају сазнања од интереса за надзор.

(2) Надзор из става 1. овога члана врше лица запослена у Комисији анализом достављене документације или увидом у документацију непосредним надзором од

стране овлашћених лица Комисије, у просторијама надзираног лица или правног лица са којим је надзирано лице директно или индиректно, повезано пословно, управљачки или капиталом.

(3) Надзирана лица дужна су да овлашћеним лицима Комисије омогуће приступ у пословне просторије, обезбиједи одговарајуће просторије и раднике, дају на увид и доставе тражену документацију и исправе, дају изјаве и изјашњења, те обезбиједи друге услове потребне за обављање надзора.

(4) Документацију и пословне књиге из става 1. овога члана, хартије од вриједности, новац или предмете који могу послужити као доказ у кривичном или прекршајном поступку, овлашћена лица Комисије могу уз издавање потврде, привремено одузети, али само до покретања тих поступака, када их предају органу надлежном за вођење поступка.

Члан 264.

Комисија прописује начин вршења надзора, поступак издавања налога и предузимање мјера, као и рокове за њихово отклањање.

Члан 265.

(1) Надзорним мјерама налаже се отклањање утврђених незаконитости и неправилности те предузимање активности неопходних за њихово отклањање.

(2) У случају утврђених незаконитости и неправилности Комисија ће рјешењем наложити предузимање радњи које придонесе успостављању законитости и усклађивању рада са законима и другим прописима, односно изрећи одговарајући мјеру прописану овим и другим законима.

(3) Рјешењем из става 2. овог члана Комисија ће одредити рок за извршење рјешења који не може бити дужи од 60 дана и обавезу да се Комисији достави доказ о исправљеној незаконитости и неправилности. Ако Комисија утврди да незаконитости и неправилности нису отклоњене Комисија рјешењем може изрећи нову мјеру.

Члан 266.

Када утврди незаконитости и неправилности којима се угрожава функционисање тржишта капитала у цјелини, положај појединих учесника на тржишту капитала или постоји могућност наношења значајније штете, Комисија може:

- а) поништити трансакцију закључену на берзи, уређеном јавном тржишту или другим правним послом, ако се утврди да су један или више елемената трансакције погрешни или указују на манипулације цијеном или бројем хартија од вриједности,
- б) обуставити све радње преноса власништва са рачуна власника на рачун стицаоца код Регистра ако Комисија располаже подацима који указују на сумњу да су хартије од вриједности стечене на незаконит начин,
- в) наложити измјену, допуну или обуставити примјену, одредби општинских аката берзе, другог уређеног јавног тржишта, Регистра, берзанског посредника и других учесника којима Комисија даје дозволу за обављање послова, односно наложити израду нових општинских аката, у случајевима када Комисија утврди да је то потребно ради обезбјеђења ефикасног функционисања тржишта капитала и заштите учесника,
- г) поништити или укинути појединачни акт правних лица из тачке в) овог става у складу са одредбама Закона о општем управном поступку,

- д) забранити берзанском посреднику управљање рачуном хартија од вриједности, када Комисија утврди да је истим располагао супротно упутствима власника хартија од вриједности,
- ђ) изрећи опомену и јавну опомену берзи, уређеном јавном тржишту, Регистру, берзанском посреднику и другим учесницима којима Комисија даје дозволу за обављање послова, када Комисија утврди учестало кршење одредби овог и других закона,
- е) предузимати друге мјере прописане другим одредбама овог и других закона и прописима Комисије које су потребне за отклањање посљедица насталих извршењем или пропуштањем радњи од стране лица из тачке ѓ) овог става, а од утицаја су на тржиште у цјелини.

Члан 267.

(1) У случајевима кршења овог и других закона и прописа Комисије, или у случајевима када је неизвјестан наставак пословања надзираног лица, рјешењем Комисије могу се наложити посебне мјере и то:

- а) забрана обављања појединих послова из овог и других закона за које дозволу даје Комисија,
- б) одузимање сагласности на именовање директора, чланова управе и надзорног одбора и давање налога за именовање нових лица,
- в) одузимање дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности.

(2) Када Комисија утврди постојање основа сумње о почињеном кривичном дјелу или прекршају, подноси пријаву надлежном органу.

Члан 268.

(1) У сврху заштите интереса инвеститора, чланова и других корисника услуга Регистра, Комисија може рјешењем дати налог Регистру да предузме радње којима блокира, односно забрани отуђење, стицање или упис права трећих лица на хартијама од вриједности, које би се у поступку обрачуна и поравнања или преноса требали уписати на појединим рачунима отвореним код Регистра:

- а) ако Комисија располаже подацима који указују на сумњу да су хартије од вриједности уписане на рачуну инвеститора стечене радњама које су у супротности са овим законом, и прописима донесеним на основу овог закона,
- б) ако је овлашћено лице за обављање послова са хартијама од вриједности учинило грешку или другу непримјерену радњу која је имала за посљедицу уписивање хартија од вриједности на рачун инвеститора,
- в) ако је исто потребно ради провођења поступка надзора над овлашћеним учесницима.

(2) У случају из става 1. овог члана, забрана отуђења или уписа права трећих лица на хартијама од вриједности не може трајати дуже од 60 дана.

7. Обавеза чувања службене тајне и посебна ограничења

Члан 269.

(1) Чланови Комисије, запослени и сарадници дужни су да чувају информације које сазнају при обављању својих дужности или обављању послова у Комисији или на други начин, осим ако законом за поједини случај није другачије прописано. Такве информације сматрају се службеном тајном.

(2) Лица из става 1. овога члана не смију давати савјете у погледу трговине хартијама од вриједности и улагања у хартије од вриједности, нити давати мишљења о повољности или неповољности стицања или отуђења хартија од вриједности.

Члан 270.

(1) Чланови Комисије и запослени дужни су да, у року од пет дана од дана стицања односно отуђења, пријаве Комисији свако стицање и отуђење хартија од вриједности, укључујући податке о броју, цијени и датуму трансакције.

(2) Комисија је дужна да води посебан регистар пријава из става 1. овог члана. Подаци у регистру чувају се најмање пет година.

(3) Одредбе става 1. и 2. овог члана сходно се примјењују и на чланове управе, надзорног одбора и запослене у берзи, Регистру и код берзанског посредника.

VIII ЗАБРАНЕ И ОГРАНИЧЕЊА ПОСЛОВА У ВЕЗИ СА ХАРТИЈАМА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

1. Забране у погледу употребе повлашћене информације

Члан 271.

(1) Повлашћеним информацијама, у смислу овог закона, сматрају се све чињенице које нису познате јавности, а односе се на једног или више емитената хартија од вриједности или на хартије од вриједности, које би, да су познате јавности, могле утицати на цијену хартија од вриједности.

(2) Начине спречавања злоупотреба повлашћених информација прописује Комисија.

Члан 272.

Лица која располажу повлашћеним информацијама су лица која у обављању послова, професије, дужности или по основу сродничких односа сазнају за повлашћене информације, и то:

- а) чланови управе, надзорног одбора или других одговарајућих органа емитента и друштва повезаног са емитентом у смислу одредаба закона којим се регулише пословање акционарских друштава,
- б) чланови управе, надзорних одбора и запослени код овлашћених учесника,
- в) лица запослена, професионално ангажована или која врше одређене дужности које им омогућавају приступ таквим информацијама,
- г) лица која директно или индиректно посједују 10% и више регистрованог капитала емитента,
- д) сродници у првом степену директне линије физичких лица из тачака а), б), в) и г) овог члана,
- ђ) друга лица за које Комисија у вршењу надзора или на други начин утврди да су искористила повлашћене информације.

Члан 273.

(1) Лицима из члана 272. забрањено је да:

- а) користе повлашћене информације приликом непосредне или посредне куповине или продаје хартија од вриједности којима се тргује или хартија од вриједности које су емитовали емитенти регистровани у Републици Српској, без обзира на

то гдје се њима тргује,

- б) открију или учине доступним повлашћене информације другим лицима,
- в) користе повлашћене информације приликом давања савјета другим лицима о куповини или продаји хартија од вриједности.

(2) Берзански посредници и други овлашћени учесници који сазнају за повлашћене информације не смију да купују или продају хартије од вриједности за властити рачун, нити да дају инвестиционе савјете о хартијама од вриједности на које се односе те повлашћене информације.

(3) Ради утврђивања злоупотребе повлашћених информација сва лица из члана 272. овог закона дужна су да на захтјев Комисије доставе све тражене податке и документе.

Члан 274.

(1) Лица из члана 272. овог закона дужна су да емитенту, Комисији и берзи или другом уређеном јавном тржишту, на којем су уврштене хартије од вриједности, у року од 15 дана од дана обављене трансакције доставе обавјештење о обављеним трансакцијама са хартијама о вриједности тог емитента.

(2) Свако лице које је претрпело штету због кршења забране употребе повлашћених информација има право да у поступку пред надлежним органом захтијева надокнаду од лица које је проузроковало штету.

Члан 275.

(1) Емитент је дужан да без одгађања обавијести јавност о свим материјалним чињеницама које могу бити од утицаја на цијену хартија од вриједности.

(2) Ако емитент није у могућности да објави информације из става 1. овог члана јер би то угрозило његове пословне интересе, о томе мора да обавијести Комисију која га може ослободити те обавезе на рок који не може бити дужи од три мјесеца.

2. Манипулације на тржишту

Члан 276.

(1) Забрањено је вршити манипулацију на тржишту хартија од вриједности.

(2) Забрањено је утицати или покушати да се утиче на одлуке других лица у погледу куповине или продаје хартија од вриједности:

- а) лажним или двосмисленим изјавама, укључујући и обећања, прогнозирања или друге сличне радње упућене било којем лицу и
- б) искривљивањем и прикривањем свих значајних информација које одређено лице зна или мора да зна, а које се односе на емитента и његове хартије од вриједности.

Члан 277.

Ради спречавања манипулације на тржишту забрањено је:

- а) извршити трансакцију хартијама од вриједности на начин да њеним извршењем не дође до промјене законитог власника, односно да се на други начин створи привид закљученог посла,
- б) дати налог за куповину или продају хартије од вриједности, знајући да је дат или ће бити дат налог за продају или куповину те хартије од вриједности од истог или другог лица, по цијени или броју који је исти или приближно исти, ради стварања

привида цијене или активног трговања.

Члан 278.

Забрањено је обављати трансакције са хартијама од вриједности ради тога да се:

- а) повећа цијена те хартије од вриједности те на тај начин подстакну други инвеститори да купе ту хартију од вриједности,
- б) смањи цијена те хартије од вриједности те на тај начин подстакну други инвеститори на продају те хартије од вриједности,
- в) створи привид активне трговине том хартијом од вриједности те на тај начин подстакну други инвеститори на куповину, односно продају те хартије од вриједности.

Члан 279.

Свако лице које је претрпило штету због манипулације на тржишту има право да у поступку пред надлежним органом захтијева надокнаду од лица које је проузроковало штету.

3. Трговање мотивисано провизијом

Члан 280.

Берзанском посреднику је забрањено да продаје или да даје налоге за продају, да купује или да даје налоге за куповину хартија од вриједности, искључиво са намјером стицања провизије која се наплаћује за ту услугу.

IX ЗАШТИТА ИНТЕРЕСА ИНВЕСТИТОРА И ЈАВНОСТ РАДА

1. Обезбјеђење испуњења обавеза проистеклих из хартија од вриједности

Члан 281.

(1) Обавеза емитента на исплату дивиденде не може бити обезбијеђена банкарском гаранцијом, гаранцијама или сличним облицима обезбјеђења.

(2) Свака гаранција или обезбјеђење плаћања будуће дивиденде је ништава.

Члан 282.

Обавезе емитента хартија од вриједности на исплату главнице и камата из дужничких хартија од вриједности могу бити обезбијеђене банкарском гаранцијом или другим средством обезбјеђења које мора обезбиједити испуњење обавеза из свих хартија од вриједности исте класе.

Члан 283.

(1) Обавеза емитента хартија од вриједности на исплату главнице и камата може бити обезбијеђена заложним правом на некретнинама и хартијама од вриједности, чија вриједност не може бити мања од укупне обавезе емитента из свих обезбијеђених хартија од вриједности.

(2) Вриједност некретнина под хипотеком или заложених хартија од вриједности утврђује овлашћени судски вјештак.

2. Обавјештавање јавности и објављивање информација

Члан 284.

- (1) Емитенти чије су хартије од вриједности емитоване јавном понудом у складу са одредбама овог закона, дужни су да објављују:
 - а) годишње и полугодишње финансијске извјештаје,
 - б) ревизорске извјештаје ако су дужни да врше ревизију у складу са прописима,
 - в) извјештај о значајним догађајима и радњама које утичу на пословање емитента.
- (2) Берза и друго уређено јавно тржиште су овлашћени да годишње и полугодишње финансијске извјештаје преузимају из институције која је законом одређена за прикупљање и обраду финансијских извјештаја и дужни су да их јавно објављују.
- (3) Садржај, начин и рокове за објављивање и достављање извјештаја из става 1. овог члана прописује Комисија.

Члан 285.

- (1) У зависности од висине капитала емитента, броја акционара и структуре власништва у капиталу емитената Комисија може прописати врсте, обим и садржај извјештаја које су емитенти дужни састављати и објављивати.
- (2) Емитент из члана 167. став 1. овог закона дужан је да достави Комисији и берзи:
 - а) тромјесечне финансијске извјештаје у року од 30 дана од посљедњег дана у тромјесечју,
 - б) годишње финансијске и пословне извјештаје укључујући и консолидоване извјештаје у року од 60 дана по истеку пословне године,
 - в) ревизорски извјештај у року од 5 дана од дана пријема тог извјештаја.
- (3) Емитент из члана 167. става 1. овог закона дужан је да у годишњем извјештају о пословању наведе чињенице које се тичу примјене Стандарда управљања акционарским друштвима Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 02/05).

Члан 286.

- (1) Берзански посредник дужан је да доставља Комисији сљедеће извјештаје:
 - а) финансијске извјештаје и друге извјештаје о пословању,
 - б) ревизорске извјештаје,
 - в) извјештај о обављеним трансакцијама,
 - г) извјештаје о догађајима који утичу на пословање берзанског посредника;
 - д) извјештај о испуњености услова,
 - ђ) друге извјештаје на захтјев или у складу са прописима Комисије.
- (2) Берзански посредник је дужан да у року од три дана обавијести Комисију о свакој промјени података из захтјева за издавање дозволе берзанском посреднику, брокеру, инвестиционом савјетнику или инвестиционом менаџеру.
- (3) Садржај, начин и рокове достављања и објављивања извјештаја берзанских посредника, прописује Комисија.

Члан 287.

- (1) Берза обавјештава Комисију о:

- а) поднесеним захтјевима за чланство и пријему у чланство, издатим дозволама за трговање, искључивању члана из пословања на берзи/престанку чланства на берзи, те искључењу брокера/престанку права брокера на пословање на берзи,
 - б) поднесеним захтјевима за пријем на службено берзанско тржиште, пријему хартија и искључењу хартија од вриједности,
 - в) трговању на берзи и пријављеним блок пословима,
 - г) свакој промјени података из захтјева за издавање дозволе.
- (2) Берза доставља Комисији:
- а) курсну листу,
 - б) финансијске и ревизорске извјештаје,
 - в) остале извјештаје на захтјев Комисије.
- (3) Берза објављује:
- а) правила берзе и друге опште акте,
 - б) списак лица који улазе у састав органа берзе,
 - в) списак чланова берзе са именима овлашћених брокера,
 - г) списак хартија од вриједности које су уврштене на берзанско тржиште,
 - д) курсну листу,
 - ђ) друге извјештаје у складу са прописима Комисији.
- (4) Садржину, форму, начин објављивања и достављања података из става 1, 2. и 3. овог члана утврђује прописује Комисија.
- (5) Берза је овлашћена да објављује билтене и публикације са подацима о хартијама од вриједности и трговању на берзи.

Члан 288.

- (1) На обавезе другог уређеног јавног тржишта у вези са обавјештавањем Комисије и објављивањем података сходно се примјењују одредбе овог закона које се односе на обавезе берзе.
- (2) Садржину, форму, начин објављивања и достављања података из става 1. овог члана прописује Комисија.

Члан 289.

- (1) Струковно удружење доставља Комисији:
- а) правила, прописе, узансе и стандарде струковног удружења,
 - б) списак чланова,
 - в) информације о мјерама предузетим против чланова, службеника и особља струковног удружења,
 - г) остале податке на захтјев Комисије.
- (2) Струковно удружење доставља Комисији и објављује и остале информације о свом пословању, у обиму и на начин одређен прописима Комисије.

Члан 290.

- (1) Регистар је дужан да писмено обавјести емитента и Комисију и јавно објави податке о стицању акција у сљедећим случајевима:
- а) ако лице прибави 5% или више акција са правом гласа емитента или права која такве акције носе,
 - б) ако удио лица у било којој класи акција емитента са правом гласа порасте до нивоа дјелјивог са 5 преко 5% од те класе акција,

- в) ако се удио лица у акцијама са правом гласа смањи до нивоа дјеливог са 5 преко 5% од те класе акција.
- (2) У погледу акција из става 1. овог члана, објављују се сљедеће информације:
- а) име власника,
 - б) ознака акција,
 - в) назив емитента,
 - г) број акција емитента,
 - д) број акција и релативни удио акција које припадају власнику у односу на њихов укупан број.

X КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривична дјела

1.1. Неовлашћено коришћење и одавање повлашћених информација

Члан 291.

(1) Ко овлашћено или неовлашћено располажући повлашћеним информацијама које нису познате јавности, а односе се на једног или више емитената хартија од вриједности или на хартије од вриједности, које би да су познате јавности утицале на цијену хартија од вриједности:

- а) знајући за повлашћеност тих информација искористи их да би купио или продао хартије од вриједности којима се тргује на територији Републике Српске, или хартије од вриједности које су емитовали емитенти са сједиштем у Републици Српској, без обзира гдје се њима тргује, са циљем да себи или другом прибави имовинску корист или да другом проузрокује штету,
- б) знајући за повлашћеност информација, без овлашћења саопшти, преда или на други начин учини доступним те информације другом лицу,
- в) знајући за повлашћеност информација, информације користи да би другом лицу дао савјет о куповини и продаји хартија од вриједности којима се тргује на територији Републике Српске или хартије од вриједности које су емитовали емитенти са сједиштем у Републици Српској, без обзира гдје се њима тргује, са циљем да себи или другом прибави имовинску корист, или да другом проузрокује штету,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1. овог члана прибављена имовинска корист или је другом причињена штета у износу већем од 1.500,00 КМ, учинилац ће се казнити новчаном казном или казном затвора до двије године.

1.2. Манипулација цијенама и ширење лажних информација

Члан 292.

(1) Ко у намјери да утиче на повећање или смањење цијене или да створи привид активног трговања и тиме себи или другом прибави имовинску корист или да другом проузрокује штету:

- а) закључи или изврши уговор о продаји хартија од вриједности са циљем да се створи привид да је такав посао закључен иако стране не желе његово извршење,

- б) на берзи или другом уређеном јавном тржишту да налог за куповину или продају неке хартије од вриједности, знајући да је дат или да ће бити дат налог за продају или куповину те хартије од вриједности од другог лица по цијени и броју која је иста или приближно иста или ако сам да налог и протуналог,
- в) шири вијести о емитенту, хартијама од вриједности и другим чињеницама за које зна да су неистините,

казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1. овог члана прибављена имовинска корист или је другом причињена штета у износу већем од 1.500,00 КМ, починилац ће се казнити новчаном казном или казном затвора до двије године.

1.3. Навођење неистинитих података у проспекту или јавном позиву

Члан 293.

(1) Ко као члан управе емитента дозволи или омогући објављивање проспекта или јавног позива чији садржај је различит од садржаја прописаног чланом 14. до 21, или као члан управе дозволи или омогући навођење лажних података и криво приказивање материјалних чињеница у проспекту, казниће се новчаном казном казном затвора до двије године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1. овог члана починилац за себе или другог прибавио имовинску корист или је причињена материјална штета у износу већем од 1.500,00 КМ, починилац ће се казнити новчаном казном или казном затвора до три године.

1.4. Недозвољено уврштење хартија од вриједности

Члан 294.

(1) Ко као члан управе или другог органа берзе дозволи уврштење хартија од вриједности на службено берзанско тржиште које не испуњавају услове из овог закона и прописа берзе, казниће се новчаном казном или казном затвора до двије године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1. овог члана починилац за себе или другог прибавио имовинску корист или је причињена материјална штета у износу већем од 1.500,00 КМ, починилац ће се казнити новчаном казном или казном затвора до три године.

1.5. Недозвољено трговање хартијама од вриједности

Члан 295.

(1) Ко се неовлашћено бави посредовањем у куповини и продаји хартија од вриједности казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1. овог члана починилац за себе или другог прибавио имовинску корист у износу већем од 1.500,00 КМ, казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(3) Ко организује мрежу посредника ради извршења кривичног дјела из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном или казном затвора до пет година.

2. Прекршаји

Члан 296.

(1) Новчаном казном у износу од 10.000,00 до 50.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице:

- 1) емитент, ако не поднесе пријаву за упис података у регистар емитената у прописаном року (члан 7. став 3. овог закона),
- 2) емитент, ако Централном регистру не поднесе захтјев за регистрацију хартија од вриједности у прописаном року (члан 8. став 2. овог закона),
- 3) емитент, ако објави проспект или га доставин унапријед познатим купцима прије него што га одобри Комисија (члан 11. став 3. овог закона),
- 4) емитент, ако не објави проспект, односно јавни позив на начин и у року прописан чланом 33. овог закона,
- 5) емитент, ако за вријеме трајања јавне понуде промијени статут и друге акте којима се одређују права власника хартија од вриједности описана у проспекту (члан 34. став 1. овог закона),
- 6) емитент, ако не обавијести Комисију и јавност о измјенама околности из проспекта у складу са чланом 34. став 2. овог закона,
- 7) емитент, ако не објави измјене проспекта у року из члана 34. став 3. овог закона,
- 8) емитент, ако измијењени проспект не достави свим лицима која су извршила упис хартија од вриједности за вријеме трајања јавне понуде заједно са информацијом да имају право да откажу упис (члан 34. став 4. овог закона),
- 9) емитент, ако не изврши поврат у складу са чланом 34. став 6. овог закона,
- 10) емитент, ако промоција јавне понуде не садржи информацију о дану објављивања проспекта и мјестима гдје је проспект доступан инвеститорима (члан 35. став 2. овог закона),
- 11) емитент, ако информације о јавној понуди нису цјеловите, упућују на погрешне закључке или нису у сагласности са проспектом (члан 35. став 3. овог закона),
- 12) емитент, ако Комисији не достави промотивни материјал у складу са чланом 35. став 4. овог закона,
- 13) емитент, ако врши упис и уплату хартија од вриједности на начин противан члану 36. и 37. овог закона,
- 14) емитент, односно агент емисије ако након истека рока за упис и уплату нуде или омогуће упис и примају уплате за хартије од вриједности (члан 39. став 5. овог закона),
- 15) емитент, ако након завршетка јавне понуде не достави извјештај Комисији у складу са чланом 41. став 1. овог закона,
- 16) банка, ако не обавјести Комисију о уписаним и уплаћеним хартијама од вриједности у случају јавне понуде у складу са чланом 41. став 2. овог закона,
- 17) емитент, ако не објави податке након завршетка јавне понуде у складу са чланом 41. став 4. овог закона,
- 18) Централни регистар, ако о регистрацији хартија од вриједности не обавијести берзу, односно друго уређено јавно тржиште (члан 43. став 2. овог закона),

- 19) емитент, ако Комисији не поднесе захтјев за добијање дозволе за промјену купца у приватној понуди у складу са чланом 49. став 1. овог закона,
- 20) емитент, ако објави проспекат или ступи у контакт са потенцијалним купцима путем средстава јавног информисања у приватној понуди (члан 51. овог закона),
- 21) емитент, ако након завршетка приватне понуде не достави извјештај Комисији у складу са чланом 54. став 1. овог закона,
- 22) емитент, ако не објави податке након завршетка приватне понуде у складу са чланом 54. став 3. овог закона,
- 23) страни емитент, ако емитује хартије од вриједности у Републици Српској на супротном одредбама члана 57. овог закона,
- 24) емитент, ако приликом емисије хартија од вриједности изван Републике Српске не поступи у складу са чланом 59. овог закона,
- 25) емитент, ако о емисији хартија од вриједности из члана 60. став 1. овог закона не обавијести Комисију на начин и у року из члана 60. став 3. овог закона,
- 26) емитент, ако емитује хартије од вриједности супротном одредбама члана 60. став 2. и 4. овог закона,
- 27) емитент, ако емитује хартије од вриједности супротном одредбама члана 61. став 1. овог закона,
- 28) берзански посредник, ако обавља послове са хартијама од вриједности без дозволе Комисије (члан 64. став 1. овог закона),
- 29) које противно члану 72. став 1. овог закона, посредно или непосредно посједује акције више брокерско-дилерских друштава,
- 30) берзански посредник, ако противно одредби члана 72. став 2. посредно или непосредно посједује акције у другом брокерско-дилерском друштву,
- 31) брокерско-дилерско друштво, ако не достави Комисији податке о промјени власничке структуре у року из члана 72. став 4. овог закона,
- 32) оснује предузеће за обављање послова са хартијама од вриједности или упише нову дјелатност у судски регистар без дозволе Комисије (члан 74. став 1. овог закона),
- 33) берзански посредник, ако изврши статусне промјене припајања, спајања или подјеле без дозволе Комисије (члан 80. овог закона),
- 34) берзански посредници, ако прије уписа статусне промјене спајања не поступи у складу са чланом 81. овог закона,
- 35) берзански посредник, ако приликом оснивања пословне јединице или другог правног лица изван Републике Српске поступи супротном одредби члана 82. овог закона,
- 36) берзански посредник чије је сједиште изван Републике Српске, који оснује пословну јединицу ради обављања послова берзанског посредника без дозволе Комисије (члан 83. овог закона),
- 37) берзански посредник који има дозволу издату у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту, који поступи супротном одредби члана 84. став 2. овог закона,
- 38) берзански посредник, ако обавља послове са хартијама од вриједности након одузимања, односно престанка важења дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности (члан 90. став 3. овог закона),

- 39) банка, ако не изврши блокаду рачуна берзанског посредника по налогу Комисије (члан 90. став 5. овог закона),
- 40) берзански посредник, који своје интересе ставља испред интереса клијента, односно који при обављању послова са хартијама од вриједности поступа супротно интересима клијента (члан 100. овог закона),
- 41) берзански посредник, који дајући погрешне информације инвеститорима о цијени хартија од вриједности, ширећи лажне информације у циљу промјене цијена хартија од вриједности и располагајући хартијама од вриједности без писменог налога клијента, угрожава стабилност тржишта што је супротно члану 101. овог закона,
- 42) које не пријави берзанском посреднику свако стицање, односно отуђење хартија од вриједности у складу чланом 102. став 2. овог закона,
- 43) берзански посредник, ако не води посебан регистар у складу са чланом 102. став 3. овог закона,
- 44) берзански посредник, ако не поступа у складу са чланом 103. овог закона,
- 45) берзански посредник, ако не усклађује своја ликвидна средства и обавезе и изложеност ризику на прописани начин (члан 105. овог закона),
- 46) берзански посредник, ако објави оглас на начин супротан члану 106. став 2. и 3. овог закона),
- 47) берзански посредник, ако правила пословања и акт о накнадама не изложи на видном и за клијента доступном мјесту (члан 107. став 5. овог закона),
- 48) берзански посредник, ако своје услуге не наплаћује у складу са тарифом накнада (члан 108. овог закона),
- 49) берзански посредник, ако у свом пословању поступи противно члану 111. овог закона,
- 50) берзански посредник, ако са клијентом не закључи писмени уговор и не упозна га са правилима пословања и не да му их на увид (члан 112. став 1. и 2. овог закона),
- 51) берзански посредник, ако не обавијести клијенте о промјени правила пословања (члан 112. став 3. овог закона),
- 52) берзански посредник, ако не отвори рачун клијента (члан 113. овог закона),
- 53) берзански посредник, ако не поступи у складу са чланом 115. овог закона,
- 54) берзански посредник, ако прима налоге клијената супротно члану 117. овог закона,
- 55) берзански посредник, ако одбије налог супротно члану 119. овог закона,
- 56) берзански посредник, ако не води књигу налога у складу са чланом 120. овог закона,
- 57) берзански посредник, ако налоге клијента извршава супротно члану 121. и 122. овог закона,
- 58) берзански посредник, ако не обавијести клијента о извршењу налога на начин и у року из члана 123. овог закона,
- 59) берзански посредник, ако са новчаним средствима клијента поступа супротно члану 124. овог закона,
- 60) берзански посредник, ако пропусти да предузме све потребне радње ради извршења новчаних обавеза из послова са хартијама од вриједности и преноса

- хартија од вриједности у складу са овим законом, правилником Комисије и Регистра (члан 125. овог закона),
- 61) берзански посредник, ако узме у зајам хартије од вриједности супротно члану 126. овог закона,
 - 62) берзански посредник, ако хартије од вриједности клијента не држи у складу са чланом 127. став 6. овог закона,
 - 63) банка, односно брокерско-дилерско друштво ако кастоди послове обавља без одобрења Комисије (члан 128. став 2. овог закона),
 - 64) кастоди банка, односно брокерско-дилерско друштво ако кастоди послове обавља супротно члану 129. став 2. овог закона,
 - 65) кастоди банка, односно брокерско-дилерско друштво ако хартијама од вриједности на кастоди рачуну располаже без налога клијената (члан 130. став 2. овог закона),
 - 66) кастоди банка, односно брокерско-дилерско друштво ако средствима клијента поступа супротно члану 130. став 4. овог закона,
 - 67) кастоди банка, односно брокерско-дилерско друштво ако не води посебну евиденцију и књигу налога у складу са чланом 131. став 1. и 2. овог закона,
 - 68) кастоди банка, односно брокерско-дилерско друштво ако Комисији не омогућин увид у књигу налога и осталу документацију или без одлагања не обавијести клијента о сваком послу закључен према његовом налогу (члан 131. став 3. и 4. овог закона),
 - 69) кастоди банка, односно брокерско-дилерско друштво ако на захтјев Комисије не достави податке из члана 133. овог закона,
 - 70) берзански посредник, ако не достави Комисији и не објави годишње финансијске и друге извјештаје у складу са чланом 134. овог закона,
 - 71) овлашћени учесници на тржишту хартија од вриједности који оснују струковно удружење, а да претходно на уговор о оснивању нису добили сагласност Комисије, односно струковно удружење које примјењује статут и друга општа акта на која претходно није прибавило сагласност Комисије (члан 135. став 3. овог закона),
 - 72) струковно удружење, ако добит коју оствари по основу пружања услуга које пружа члановима и трећим лицима, користи супротно члану 139. овог закона,
 - 73) правно лице које обавља послове из члана 141. овог закона без дозволе Комисије (члан 143. овог закона),
 - 74) берза, ако свим учесницима у трговини не обезбједи једнаке услове из члана 146. овог закона,
 - 75) берза, ако изврши статусне промјене без сагласности Комисије (члан 150. став 3. овог закона),
 - 76) које није основано као берза у складу са овим законом, а у правном промету користи назив берза (члан 151. став 2. овог закона),
 - 77) берза, ако примјењује статут, правила берзе и друге опште акте из члана 155. став 1. и члана 156. овог закона на које Комисија није дала сагласност,
 - 78) берза, ако изабере чланове управног и надзорног одбора, односно именује директора без сагласности Комисије (члан 157. став 6. овог закона),
 - 79) берза, ако прими у чланство берзе правно лице које не испуњава услове за чланство из члана 161. овог закона,

- 80) члан берзе, ако одмах писмено не обавијести берзу о промјенама из члана 162. овог закона,
- 81) берза, ако се бави трговином хартијама од вриједности, даје савјете о хартијама од вриједности или улагању у хартије од вриједности, или даје мишљење о повољности и неповољности купопродаје хартија од вриједности (члан 163. став 1. овог закона),
- 82) емитент, ако не поднесе захтјев берзи за уврштење акција на службено тржиште и не изради проспект у складу са чланом 167. став 1. и 2. овог закона,
- 83) берза, ако не искључи са службеног берзанског тржишта хартије од вриједности у складу са чланом 171. став 1. овог закона,
- 84) берза, ако не поступи у складу са чланом 173. став 2. овог закона,
- 85) берза, ако не поступи у складу са чланом 174. став 6. овог закона,
- 86) берза, ако не обавјештава Комисију у складу са чланом 179. овог закона,
- 87) берза, ако запослене и чланове органа берзе не обавијести о њиховим обавезама у вези чувања пословне тајне у складу са чланом 181. став 2. овог закона,
- 88) берза, ако Комисији не поднесе извјештај о стицањима или отуђењима хартија од вриједности чланова управног и надзорног одбора, директора и запослених на берзи у складу са чланом 182. овог закона,
- 89) друго уређено јавно тржиште, ако не објављује податке и не доставља извјештаје у складу са чланом 187. овог закона,
- 90) Регистар, ако обавља послове из члана 189. овог закона без дозволе и сагласности Комисије (члан 196. став 1. овог закона),
- 91) Регистар, ако примјењује опште акте на која Комисија није дала сагласност (члан 197. став 2. овог закона),
- 92) Регистар, ако изабере чланове управног и надзорног одбора, односно именује директора без сагласности Комисије (члан 201. став 7. овог закона),
- 93) Регистар, ако се бави трговином хартијама од вриједности, даје савјете о хартијама од вриједности или улагању у хартије од вриједности, или даје мишљење о повољности и неповољности купопродаје хартија од вриједности (члан 208. став 1. овог закона),
- 94) Регистар, ако не формира гарантни фонд (члан 217. став 1. овог закона),
- 95) Регистар, ако средства гарантног фонда користи супротно члану 217. став 3. и 4. овог закона,
- 96) Регистар, ако пренос хартија од вриједности и новца по основу обрачуна и поравнања трансакција обављених на берзи и другом уређеном јавном тржишту не врши истовремено по принципу „испорука по плаћању“ и у прописаном року (члан 218. став 2. и 3. овог закона),
- 97) Регистар, ако не обезбједи чување података на начин из члана 231. овог закона,
- 98) Регистар, ако не учини доступним податке који се воде у Регистру на начин прописан чланом 238. овог закона,
- 99) Регистар, ако обавезу обавјештавања не врши у складу са чланом 239. став 1. и 2. овог закона,
- 100) емитент, ако у прописаном року не обавијести Регистар промјенама података који се воде у Регистру у складу са чланом 239. став 3. овог закона),

- 101) Регистар, ако запослене и чланове органа Регистра не обавијести о њиховим обавезама у вези чувања пословне тајне у складу са чланом 240. став 2. овог закона,
- 102) Регистар, ако Комисији не поднесе извјештај о стицањима или отуђењима хартија од вриједности чланова управног и надзорног одбора, директора и запослених у Регистру у складу са чланом 241. овог закона,
- 103) које, на начин и у року који одреди Комисија, не достави податке и исправе које затражи Комисија у вршењу њених овлашћења и одговорности (члан 261. овог закона),
- 104) емитент, ако не објави информације у складу са чланом 284. став 1. овог закона,
- 105) емитент, ако не саставља, објављује и не доставља извјештаје у складу са чланом 285. овог закона,
- 106) берзански посредник, ако не достави Комисији извјештаје и податке у складу са чланом 286. овог закона,
- 107) берза, ако у прописаним роковима не обавјештава Комисију, не доставља Комисији прописане податке и не врши објављивање у складу са чланом 287. овог закона,
- 108) друго уређено јавно тржиште, ако поступа супротно члану 288. овог закона,
- 109) струковно удружење, ако поступа супротно члану 289. овог закона,
- 110) Регистар, ако поступа супротно члану 290. овог закона.

(2) За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 1.000,00 до 5.000,00 конвертибилних марака.

Члан 297.

Новчаном казном у износу од 500,00 до 1.500,00 конвертибилних марака казниће се физичко лице ако:

- 1) стекне акције супротно члану 72. став 1. овог закона,
- 2) се запосли или буде члан управе или надзорног одбора у више берзанских посредника (члан 72. став 3. овог закона),
- 3) ако одустане од налога за куповину и продају хартија од вриједности које је прихватио брокерско-дилерско друштво (члан 91. став 1. овог закона),
- 4) обавља послове брокера, инвестиционог савјетника и инвестиционог менаџера без дозволе Комисије (члан 93. став 5. овог закона),
- 5) при обављању послова са хартијама од вриједности не води рачуна о интересима клијента и не поступа пажњом доброг стручњака (члан 100. овог закона),
- 6) не пријаве берзанском посреднику свако стицање и отуђење хартија од вриједности у складу са чланом 102. став 2. овог закона,
- 7) не пријаве свако стицање и отуђење хартија од вриједности у складу са чланом 181, 240, 269. и 270. овог закона,
- 8) поступе супротно одредбама које се односе на чување пословне тајне из члана 181. и 240. овог закона,
- 9) поступе супротно одредбама које се односе на чување службене тајне (члан 269. овог закона),

- 10) податке о клијентима, о стању и промету на рачунима хартија од вриједности клијента, пословима које обавља за клијента, као и друге податке и чињенице за које сазна у вези са обављањем послова са хартијама од вриједности за клијента, користи, саопштава или омогући трећим лицима њихово коришћење (члан 104. став 1. овог закона),
- 11) објави оглас којем је предмет понуде обављање послова са хартијама од вриједности, а није берзански посредник (члан 106. став 1. овог закона),
- 12) прекрши одредбе члана 183. и 242. и 248. овог закона,
- 13) на начин и у року који одреди Комисија, не достави податке и исправе које од њега, у вршењу њених овлашћења и одговорности тражи Комисија (члан 261. овог закона),
- 14) на захтјев Комисије не достави тражене податке и документе (члан 273. став 3. овог закона),
- 15) у прописаном року не достави емитенту, Комисији и берзи или другом уређеном јавном тржишту, обавјештење о обављеним трансакцијама тог емитента (члан 274. став 1. овог закона),
- 16) обавља трансакције са хартијама од вриједности супротно забранама из члана 276. до 278. овог закона.

3. Застарјелост

Члан 298.

Прекршајни поступак за прекршаје предвиђене овим законом не може се покренути ни водити ако је од дана када је прекршај почињен протекао рок од три године

4. Мјере безбједности

Члан 299.

- (1) Брокеру, инвестиционом савјетнику или инвестиционом менаџеру који је починио прекршај из члана 297. став 1. овог закона може се изрећи мјера безбједности одузимања дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности у трајању до једне године.
- (2) Када лице из става 1. овог члана прекршај из члана 297. овог закона учини у поврату или ради стицања имовинске користи или када је због почињеног прекршаја настала имовинска или неимовинска штета берзанском посреднику, или имовинска штета клијентима или трећим лицима, обавезно ће се у прекршајном поступку изрећи мјера безбједности одузимања дозволе за обављање послова са хартијама од вриједности у трајању од једне године.
- (3) Берзанском посреднику које је починио прекршај из члана 296. овог закона у прекршајном поступку може се изрећи мјера безбједности одузимања дозволе за пословање са хартијама од вриједности у трајању до једне године.
- (4) Када берзански посредник из става 3. овог члана прекршај учини у поврату или ради стицања имовинске користи или када је због почињеног прекршаја настала имовинска или неимовинска штета клијентима и трећим лицима, обавезно ће му се у прекршајном поступку изрећи мјера безбједности одузимања дозволе у трајању од године године.

XI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 300.

(1) На акције које се емитују у поступку приватизације државног капитала у предузећима и банкама и у поступку реорганизације стечајног дужника не примјењују се одредбе од члана 13. до 41. овог закона.

(2) Након спроведеног поступка приватизације државног капитала у предузећима и банкама акције из става 1. овог члана сматрају се акцијама емитованим путем јавне понуде и на њих се примјењују одредбе овог закона.

(3) Ако је након емисије акција у поступку реорганизације стечајног дужника у судски регистар уписано акционарско друштво које има више од 50 акционара, на то акционарско друштво примјењују се одредбе овог закона.

Члан 301.

Комисија је дужна да у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона усклади и донесе слиједеће прописе:

- а) Правилник о регистру емитентата хартија од вриједности код Комисије за хартије од вриједности Републике Српске,
- б) Правилник о условима и поступку емисије хартија од вриједности,
- в) Правилник о условима и поступку издавања дозволе за рад предузећу за пословање са хартијама од вриједности,
- г) Правилник о стицању звања и издавању дозволе за обављање послова брокера, инвестиционог менаџера и инвестиционог савјетника,
- д) Правилник о трговању,
- ђ) Правилник о пословању берзанских посредника,
- е) Правилник о адекватности капитала, изложености ризику, посебним резервама и ликвидности брокерско-дилерског друштва,
- ж) Правилник о надзору над учесницима на тржишту хартија од вриједности;
- з) Правилник о извјештавању и објављивању информација од стране емитената хартија од вриједности које су предмет јавне понуде,
- и) Правилник о извјештавању и објављивању информација о пословању са хартијама од вриједности,
- ј) Правилник о обављању кастоди послова,
- к) Правилник о електронској размјени пословиних порука,
- л) Статут Комисије за хартије од вриједности,
- љ) Пословник о раду Комисије за хартије од вриједности Републике Српске,
- м) Етичка правила Комисије за хартије од вриједности,
- н) Одлука о накнадама.

Члан 302.

(1) Сматра се да Централни регистар хартија од вриједности а.д. Бања Лука има дозволу за обављање послова из члана 189. став 1. овог закона.

(2) Бањалучка берза а.д. Бања Лука и Централни регистар хартија од вриједности а.д. Бања Лука дужни су да у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона

ускладе своје пословање са одредбама овог закона и усклађене опште акте поднесу Комисији на сагласност.

(3) Ако правна лица из става 2. овог члана не ускладе своје пословање са одредбама овог закона и не поднесу Комисији усклађене опште акте на сагласност, истеком наведеног рока престаје им важити дозвола за обављање послова.

(4) Централни регистар у року од три године од дана ступања на снагу овог закона мора да усклади висину капитала у складу са чланом 195. овог закона.

Члан 303.

(1) Берзански посредници дужни су да у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, ускладе своје пословање са одредбама овог закона и поднесу Комисији своје опште акте на сагласност.

(2) Берзанском посреднику који не усклади своје пословање са одредбама овог закона и не поднесе опште акте на давање сагласности у наведеном року престаје важити дозвола за обављање послова.

Члан 304.

Ступањем на снагу овог закона престају да важе Закон о хартијама од вриједности - пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске", број 04/02) и Закон о Централном регистру хартија од вриједности ("Службени гласник Републике Српске", број 24/98).

Члан 305.

Поступци покренути до ступања на снагу овог закона довршиће се по одредбама Закона о хартијама од вриједности – пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске" број: 04/02).

Члан 306.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-1140/06
Датум: 31. августа 2006. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

мр Игор Радојичић